

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, RUGPJŪTIS — AUGUST 28, 1986

No. 168

Aušra Nr. 49(89)

Tarybinio kalinio memuarai

VI. Lapienis

(Tęsinys. Pradžia 48 nr.)

I tardymą vedavo bet kurią dieną valandą. Dažniausiai ryte apie 10 val. Iki 10 val. visi kaliniai turėjo būti nusiprausę ir papusryčiavę. Rytas 5 val. prižiūrėtojas atidarydavo kiekvienos kameros karmušką ir pasakydavo „padjom!“ (keltis!). Atsikėlus vedavo kalinius prausti. Jei pradėdavo nuo pirmos kameros, tai tiems kaliniams reikėdavo skubėti į prausyklą vos atsikėlus. O kurį rytą pradėdavo vesti praustus nuo paskutinės kameros, tai kaliniai esantiems pirmose kameros, tekdavo gan ilgai laukti, kol juos ves prausti. Laikas nusiprausimui buvo ribotas, prižiūrėtojai ragindavo greičiau prausti. Nors kaliniai vienas kito nematydavo, bet iš šitos vedimo tvarkos, iš laukimo buvo galima suprasti, kiek saugumo kalėjime tuo metu yra kalinių. Man esant jų buvo gana daug.

Prižiūrėtojas, atidavęs karmušką (duryje esantį langelį), pasilengdavo arba iškisdavo galvą ir rankos mostu pakviesdavo reikiamą kalinį (jeigu kameroje būdavo keli kaliniai; man teko būti vienutėje daugiau kaip mėnesį), kad ateitų arčiau prie langelio. Tad tyliai paklausdavo: „Familija, imia, ocestvo?“ (Pavardė, vardas, tėvo vardas). Išgirdęs reikiamą pavardę, prižiūrėtojas sakydavo „paši!“ — einam, arba „paši ne verch!“ — einam į viršų (tardymo kambariai virš kalėjimo). Po ilgesnio laiko, kai prižiūrėtojai jau gerai pažindavo kalinį, net nebeklausdavo pavardės, bet tiesiog liepdavo eiti su juo į tardymą. Prižiūrėtojas turėdavo rankoje rastelį su įrašyta kalinio pavardė. Kalinys privalėjo eiti sunėręs

rankas už nugaros pirma prižiūrėtojo. Einant nevalia dairytis ir kalbėti. Atrakinus kalėjimo koridoriaus duris, prižiūrėtojas paspausdavo sienoje esantį mygtuką ir laiptinėje užsidegdavo raudona lemputė, o užlipus laiptais, taip pat įjungdavo raudoną šviesą. Tai signalas, kad laiptais ar koridoriu yra vedamas kalinys ir tuo metu nei laiptais, nei koridoriu negalima vesti kito kalinio. KGB tardyminiame kalėjime yra labai griežta kalinių izoliacija. Man teko čia būti daugiau negu dešimt mėnesių (nuo 1976.X.20 iki 1977.VIII.25). Per tą laiką daug kartų buvau vedamas tardymui, vienai valandai pasivaikščioti, rytą bei vakarą prausti, kas šeštadienį dušą. Ir per visą tą laiką neteko pamatyti nė vieno kalinio, išskyrus tuos, su kuriais teko būti vienute kameroje.

Praėjo naktis. Ir vėl spalio 21 d., ketvirtadienį apie 10 val. prižiūrėtojas pamojė ranka... Vėl įprastinė klausimų ir atsakymų procedūra, vėl sugirgda raktai kameros duryse... Einu nuleidęs galvą, kad nepamatyčiau, ko nereikia, nes prižiūrėtojas griežtai įsakė nesidairyti. Ši kartą atvedė mane į kitą kambarį. Kambarys erdvus: du rašomieji stalai, geležiniai seifai. Prie vieno stalo sėdi vyr. tardytojas majoras Urbanas. Prie kito stalo sėdėjo jaunesnis čekistas, kurio pavardės nežinau. Jų stalai netoli lango. Pro šį langą, išmargintą nestoromis grotomis, matyti konservatorijos rūmai. Šiame kambaryje buvau tardomas apie septynis mėnesius. 1977 m. gegužės 25 d. laisvę žmonai rašiau: „Parengtinis tardymas jau baigėsi ir belieka laukti tik teismo“.

(Bus daugiau)

„Tass“ apie dail. Žoromskį

Washingtonas. — Rugpjūčio 26 d. oficiali sovietų žinių agentūra „Tass“ paskelbė ilgą žinią apie lietuvių dailininką Kazimierą Žoromskį, kuris paprašęs Sovietų Sąjungos Aukščiausios tarybos prezidiumą suteikti jam sovietų pilietybę ir leisti jam apsigyventi Sovietų Sąjungoje. Savo motyvus jis nurodė: nostalgiją ir norą gyventi ir dirbti su savo žmonėmis, o ne svetimame krašte (Amerikoje).

Agentūra surašiusi visą dailininko biografiją, nurodo, kur jis mokėsi, kur gyveno (New Yorke 32 metus). Žoromskis papasakojo apie pirmą savo kelionę į tėvynę Lietuvą, kur jis lankėsi kaip turistai. Jau tada jam kilusi mintis, kad reiktų grįžti namo. Dailininkas aiškina „Tasso“ pranešime, kad jis „ne politikas“, tačiau jam visada buvo svetima antisovietinių grupių veikla ir propaganda. Jis sakąs, kad lietuvių tautos nereikia laisvinti ar vaduoti, nes ji pati jau seniai išsivadavo nuo visokios priespaudos ir nuo buržujų.

Amerikos-Sovietų pasitarimai

Lusaka. — Zambijos prezidentas Kenneth Kaunda pageidauja, kad JAV prezidentas Reaganas susitiktų su Pietų Afrikos juodaisiais kaimynais ir išvystytų naują politiką tame regione. Zambija ir kiti kraštai pergyvena sunkias ekonomines problemas. Tas problema galima išspręsti tik su kitų kraštų pagalba, kalbėjo Kaunda ten besilankančiam pastorui Jesse Jacksonui. Kaunda mano, kad ir juodieji kraštų atstovai turėtų lankytis Amerikoje ir supažindinti amerikiečius su juos supančia krize ir visą aparteidą sutacia.

Jesse Jackson iš Zambijos išskrido į Tanzaniją. Prieš tai jis jau buvo Angoloje, Bostwanoje ir Mozambique ir dar lankysis Zimbabvėje. Angola neturi diplomatinio ryšių su Amerika. JAV siunčia pagalbą Angolos Tautinei Sąjungai, kuri siekia visiškos nepriklausomybės Angolai ir kovoja prieš marksistų vyriausybę.

— Britanijoj nuo hurikano Charley atneštų vėjų ir lietaus žuvo 11 žmonių.

Prancūzijos prezidentas Francois Mitterrand lankėsi Vakarų Vokietijos Heidelbergo mieste. Fone matoma garsioji Heidelbergo pilis. Kairėje miesto burmistras Reinhold Zundel. Dešinėje — kancleris Helmut.

Vokiečių socialistai išrinko vadą — J. Rau

Nurembergas. — Vakarų Vokietijos socialdemokratų partija antradienį išrinko Johannes Rau savo partijos kandidatą į kanclerio vietą. Vakarų Vokietijos rinkimai bus sausio 25 d. Jam teks išieiti prieš dabartinį kanclerį, krikščionių demokratų partijos Helmut Kohl.

Paskutiniuose 1983 m. rinkimuose socialdemokratai tegavo 38,2 nuos. balsų, o krikščionys demokratai surinko 55,8 nuos. Prie to laimėjimo prisidėjo ir laisvųjų demokratų balsai. Ši partija ilgai bendradarbiavo Vokietijos politikoje su socialistais, tačiau tiems pakrypus į kairę, susidėjo su krikščionimis demokratais, kas ir nulėmė socialdemokratų pralaimėjimą.

J. Rau savo kalboje socialdemokratų suvažiavime pareiškė, kad partija bandys laimėti rinkimus savo vienų jėgomis, be jokių koalicijos partnerių. Mūsų partija yra tinkamiausia suvienyti visas politines vokiečių grupes, kurios priešingos krikščionių demokratų partijai, kuri palaiko tik tautos mažumos interesus, pasakė jis.

J. Rau pripažino, kad partijos programą įgyvendinti praktiškai bus nelengva. Jis pažadėjo panaikinti valstybės branduolinius energijos programas. Socialdemokratai mano, kad valstybės energijos reikalavimus galima bus patenkinti be jokių branduolinių reaktorių, kurie dabar duoda 30 nuos. šalies energijos. Partija reikalauja, kad Amerika išvežtų iš Vokietijos ir savo branduolinius ginklus. Rau pasisakė prieš cheminius ginklus, kuriems Europoje — ne vieta. Europa turi būti laisva nuo cheminių ginklų. Mūsų partija įsipareigoja toliau kovoti už laisvę ir ginti valstybės konstituciją, pasakė Rau, priimdamas suvažiavimo mandatą kandidatuoti į kanclerio vietą.

Daug socialistų delegatų suvažiavime pasisakė už partijos koaliciją su „žaliųjų“ partija. J. Rau nelinkęs su ta partija kooperuoti, nes ji yra nusistatiusi prieš NATO sąjungą, prieš atominis ginklus.

Savo kalboje J. Rau ragino ir Sovietų Sąjungą sumažinti Europoje savo branduolinių ginklų arsenalą. Jis pasakė, kad laimėję rinkimus, jis atšauktų su JAV padarytą susitarimą bendromis jėgomis dirbti „Strateginės gyny-

bos iniciatyvos“ (žvaigždžių karų) ginklų srityje. Dabartinis kancleris Kohl sutiko ieškoti tų erdvės gynybos ginklų sistemų. Jis, kaip žinoma, priėmė Vokietijoje ir 204 vidutinių nuotolių raketų „Pershing 2“ ir skriejančias raketas. Kancleris Kohl pasakė, kad socialdemokratų partija yra aiškiai antiamerikietiška. Atsiliepdamas į tai, J. Rau savo kalboje pareiškė, kad jis yra Amerikos draugas. Jis tai sakęs visai neveidmainiaudamas, tačiau pabrėžė, jog draugystė kartu reiškia ir „lygių teises“. Jis remia NATO sąjungą, tačiau negalys priimti dabartinės padėties. Vokietijoje šiandien yra daugiau branduolinių ginklų negu bet kuriame kitame pasaulio krašte. Ginklų skaičius turi būti sumažintas.

Už Rau suvažiavime balsavo 425 delegatai, prieš — vienas ir 3 susilaikė.

Pan-Europinės unijos veikla

Strasburgas. — Pan-Europinės Unijos suvažiavime, kuris neseniai įvyko Strasburgas, Europos Parlamento rūmuose, pirmą kartą buvo išskelstos trijų Pabaltijo valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos. Suvažiavimo iškilmingame posėdyje pagrindinę kalbą pasakė Pan-Europinės Unijos pirmininkas Otto von Habsburgas atkreipė ypatingą dėmesį į iškeltas Pabaltijo valstybių vėliavas. Tai istorinis momentas, kalbėjo Otto von Habsburgas. Jis priminė, kad po pirmojo pasaulinio karo Pan-Europinės Unijos steigėjas Kaleris kūrė šią organizaciją, o pirmieji Europos susivienijimo idėjos rėmėjai buvo kaip tik pabaltiečiai. Ir šiandien šios sovietų valdomos tautos įsijungtų į Europinį sąjūdį, jei jom būtų leidžiama laisvai apsispręsti. Pan-Europinės Unijos suvažiavime Strasburgas dalyvavo Vakarų Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos nariai. Suvažiavimo metu jie susitiko su įvairių Europos karštų atstovais, su Europos parlamento nariais, juos painformuodami apie Lietuvos dabartinę būklę.

— Pietų Korėjos prezidentas Park Čang-jo, kuris 22 ministerių pakeisti 10.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Izraelis ir Kamerūnas atgaivino diplomatinis ryšius. Kamerūnas nutraukė santykius po 1973 m. Izraelio Arabų karo, išreikšdamas arabams solidarumą drauge su kitomis Afrikos valstybėmis. Dabar santykius jau atgaivino Zairė, Liberija, Dramblio Kaulo Krantas ir Kamerūnas.

— Salvadoras paskelbė, kad jo teritorijoje nebus leidžiama treniuoti Nikaragvos sukilėlių jėgas. Praėjusią savaitę panašius pareiškimus paskelbė Hondurо ir Panamos vyriausybės.

— Texas valstijoje įvykdyta jau trečia per savaitę mirties bausmė, įleidžiant kaliniui nuodingų skysčių. Amerikoje mirties bausmė nuo 1976 m., kada Aukščiausiasis Teismas leido šią bausmę, įvykdyta jau 65 nuteistiesiems. Iš jų daugiausia nubauta Texas valstijoje, jau 18.

— Federalinė parama beveik 30 mil. dol. sumoje ateina Chicagos susisiekimo įstaiagai, kad galėtų nupirkti naujų vagonų, nes senieji jau naudojami 30 metų ir nebesutaisio.

— Pietų Korėjos vyriausybės partija nori padaryti pakeitimą konstitucijoje, kad premjeras turėtų didesnes teises, tuo pačiu sumažinant prezidento galią.

— Nicaragvos pilietis su šeima bandė iėiti į Amerikos ambasadą Managvoje ir gauti politinio pabėgimo teises, bet prie vartų policijos buvo sulauktytas ir nusiųstas.

— Indonezijos prez. Suharto pasakė besilankančiam Filipinų prezidentui Aquino, kad palaiko jį ir neremia Moslems sukilėlių, kurie veikia pietinėje Filipinų srityje.

— Teisėjas Thomas Giesa savo 210 puslapių sprendime pareiškė nuomonę, kad vyriausybė pažeidė Socialistų partijos privatumą, nelegaliai sekdamas juos ir įsiverždamas į jų įstaigą. Per 35 m., sako teisėjas, nėra įrodymų, kad jie būtų sulaužę federalinius įstatymus. Todėl valdžia turės sumokėti 42,500 dol. už neleistiną FBI jų atžvilgiu veiklą, 96,500 už įsiveržimus į jų įstaigas ir 125,000 dol. už naudojimą seklių.

— Chicagos parkų distrikto advokatas A. Polikoff išsiuntė laišką Bears prezidentui Michael McCaskey, kviesdamas išlyginti visus skirtumus, kurie susikauptė paskutinių savaitų bėgyje.

Estų sukilimas Černobylyje

Bona. — „New York Times“ korespondentas James M. Markham rašo iš Vakarų Vokietijos apie estų kariuomenės atsarginių pasipriešinimą Černobylio apylinkėse, kur apie 300 estų buvo pasiūsti valyti radiacijos užterštą namų, miškų ir dirvožemio. Muencheno Laisvosios Europos radijo stotyje dirbęs estas Toomas Ilves, kuris skaito Estijos spaudą, parodė NYT korespondentui visą eilę Estijos komjaunimo laikraščio „Norte Haal“ numerių, kuriuose estas reporteris Tonis Avikson rašo apie įvykius Černobylyje. Tie įvykiai sukėlė Estijoje paniką ir didžiulį pasipiktinimą. Straipsniuose estų komjaunimo laikraštyje kas antras sakiny pabrėžia, kad įvairūs Estijoje pasklidę gandai yra smarkiai perdėti, nepagrįsti.

Autorius Markham rašo, kad estai plačiai stebi Suomijos televizijos programas, todėl jie apie Černobylio reaktoriaus nelaimę žino daugiau už kitas sovietų provincijas, nes žino Vakarų žinių agentūrų pranešimus apie reaktoriaus katastrofos apimtį. I Černobylio apylinkėse buvo siunčiami ne tik estai, bet ir kitų tautybių kareiviai iš Pabaltijo respublikų.

Gan atviruose estų laikraščių reportažuose rašoma, jog estų atsarginių grupė buvo vieną dieną paskelbta, kad jų darbo laikas Černobylyje pratęsiamas iš dviejų mėnesių iki šešių mėnesių. Estai, susirinkę į vieną būrį, pradėjo triukšmauti, protestuoti, reikalavo vadovybės pasiaiškinimų. Įvyko susistumdymai. Kai kurie buvo griebiami už apykaklės,

kitiems buvo spiriama į užpakalį, kiti buvo parversti ant žemės, rašoma komjaunimo laikraštyje.

Estas Tonis Avikson savo straipsnių serijos pabaigoje rašė, kad bus daugiau reportažų, tačiau jų nebebuvo, rašo Markham. Jėga nebuvo panaudota, sakoma straipsnyje, tačiau Estijoje buvo gaudų apie didesnius susirėmimus.

Estų spaudoje buvo rašyta, kad vyrai kasė radiacijos užterštą žemę, kuri buvo išvežama, o jos vietoj pilama iš kitur atvežtas juodžemis. Reikėjo plauti namus, net medžius. Darbininkai dirbo pasipiktinę padėtimi, neramūs, pikti. Darbo diena tęsėsi nuo 6 val. ryto iki 8 val. vakaro. Per mėnesį buvo tik dvi laisvos dienos. Kai kurie vyrai susirgo nuo radiacijos ir nuo persilimo, nes naktis tekdavo praleisti menkose palapinėse, o dienos būdavo karštos. Estai paskelbė streiką, nors žinios namie apie tuos streikus buvo perdėtos, rašė Avikson. Vyrai paprastai stoviniavo, nors anksčiau jie dirbdavo kaip jautčiai. Normalus darbo ritmas pagaliau grįžo, rašo komjaunimo laikraštis. Autorius rašo, „kitur vyrai gali pasirinkti ar „pamokyti“ savo kankintoją ar paprastai pasitraukti iš darbo. Černobylyje jis neturi kur eiti ir gali tik praryti tą karčią pilulę“.

Vyrai dirbo uniformuoti su veido kaukėmis, kurios apsaugojo kvėpavimo organus. Estai dirbo vadinamoje „trečioje zonoje“, kuri mažiau užteršta už pirmąją ar antrąją zoną. Pripetė yra pirmoje zonoje. Per vieną darbo pamainą darbininkai Pripetėje gali gauti tiek radiacijos, kad jie siunčiami namo, rašo estų laikraštis. Daug jų buvo išsiųsta namo, jų tarpe rekrutai, kurie buvo 45 metų amžiaus ar turėjo tris ar daugiau nepilnametų vaikų. Pagal estų reporterį, didžiausią rūpestį vyrams kėlė gandai, kad nuo radiacijos pradingsta vyriškumas ir vyrai tampa sterilūs. Korespondentas Avikson rašo, jog vienas darbų prižiūrėtojas erzino jaunus estus, kad jiems daugiau nereikės vestis ar turėti merginas, nereikės laukti žmonių apsilankymo. Tokie „šposai“ įtemptavo santykius ir buvo panašūs į širšių lizdo judinimą, rašo komjaunimo laikraštis.

Toliau estas nurodo, kad darbuose sunaudojama daug vandens ir jo emė trukti patiems darbininkams. Valdžios pareigūnai įrengė pirtis, o švarus vanduo buvo atvežamas į stovyklavietes specialiais sunkvežimiais. Pirtyse estai darbininkai atpalaiduodavo ne tik raumenis, bet ir įtemptus nervus, rašo laikraštis.

Milicijos šunys puolė jaunimą

Viena. — Austrijos sostinė Vieną pasiekusiomis žiniomis, milicininkai Čekoslovakijoje su šunimis pastoję kelią grupei maldininkų, daugumoje jaunimo, kurie pėsti ėjo į Gaboldovo Marijos šventovę, Slovakijoje. Pagal turimas informacijas, milicininkai paleido specialiai dresiruotus šunis prieš keliaujančius maldininkus Bardejov miestelyje. Keli tikintieji, kuriuos užpuolė šunys, buvo sužeisti, kitiems šunys sudurskė drabužius. Į atlaides Gaboldovo Marijos šventovėje, Slovakijoje, buvo susirinkę apie trisdešimt tūkstančių čekoslovakų tikinčiųjų, kurie dalyvavo naktiniame maldos būdyme, o sekančią dieną šventose Mišiose. Mišias aukojęs kunigas Marton, kalbėdamas pamaldų metu, išreiškė pasigėrėjimą jaunaisiais maldininkais, kurie, nežiūrint milicininkų užpuolimo, ryžosi toliau keliauti į šventovę ir nors suvargę, o kai kurie net sužeisti, ją laimingai pasiekė. Kunigas Marton po pamokslų buvo milicininkų tardytas.

— Filipinų prezidentė Corazon Aquino ateinančią savaitę susitarė susitikti su Mindanao salos musulmonų vadu Nur Misuari, kuris siekia atskirti salą nuo Filipinų ir įsteigti nepriklausomą valstybę.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 28 d. Augustinas, Adelinda, Liūkas, Tarevilė.

Rugpjūčio 29 d. Ipatijus, Sabina, Gaudas, Tautgaila.

ORAS

Saulė teka 6:13, leidžiasi 7:35.

Dalinai saulėta, protarpiais lietus. Temperatūra dieną 68 l., naktį 55 l.

SKAMBUTIS ŠAUKIA

Su darbo dienos savaitgalio pasibaigęs vasaros linksmybės ir visų Amerikos mokyklų skambučiai sušauks mokinius į klases.

Susikambės ir lietuviškosios „Žiburio“ mokyklos skambutis, kviesdamas priešmokyklinėn klases, vaikų darželin, pradžios ir aukštesnės mokyklon. Šeštadienio rytai meliai atsivers Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centro durys. Mokytojai lauks mokinių ir stengsis, kad lietuviška dainelė, šokis, kalba, Lietuvos istorija taptų artima, išmokta ir pamilta. Ar mokytojai pajęgs tai atlikti?

Stenkimės visi! Jeigu tėvams savo tautybės išlaikymas ir ugdymas savo vaikuose bus suprantas, kaip svarbi vertybė, kaip neeilinė dovana, kaip dabarčiai ir ateičiai — nesunku bus šeštadieniais atvažti mokyklon, domėtis pamokomis ir... namuose kalbėtis lietuviškai.

„Žiburio“ mokykla kviečia visus vaikus: gerai, silpniau ir mažai lietuviškai kalbančius. Stengsimės visi ir mokslo metams pasibaigus geriau kalbėsime, daugiau žinosime, arčiau susidraugausime, džiaugsimės, kad šeštadienius prasmingai praleidome.

Mokslo metų pradžia ir naujų mokinių registracija rugsėjo 6 d. 9 val. ryto Kultūros centre. Pirmojo šeštadienio pamokos pasibaigs 12 val. I priešmokyklinį skyrių priimami vaikai nuo trijų metų amžiaus. Pateidaujančių daugiau informacijos skambina „Žiburio“ mokyklos vedėjai Danutei Doveinienėi tel. 268-7970.

Ne visi skaito lietuvišką spaudą, ne visi klausosi lietuvių radijo valandėlių, ne visus pasiekia šis kvietimas į šeštadieninę mokyklą. Prašymas visuomenei — perduokite šias žinutes nepasiekusiems savo giminaičiams ir pažįstamiems.

RUDENS KONCERTAS — BALIUS

Detroito Dievo Apvaizdos parapijos taryba naujus veiklos metus pradeda tradiciniu rudens koncertu — baliu, kuris įvyks rugsėjo 20 d. 7 val. vak.

Meninę dalį atliks Brigita Pumpolytė ir jos vyras Juozas Kasinskas bei jų dukrelė Alexa. Jie abu yra profesionalai muzikai: Brigita groja įvairiuose orkestruose ir dėjo muziką mokyklose, J. Kasinskas turi doktoratą iš muzikos ir reikiasi kaip kompozitorius, universitetų dėstytojas ir gitaros solistas. Tai buvo smuikų ir gitaros koncertas, kurio metu girdėsite J. Kasinsko kūrinius, jų tarpe bus lietuviškų liaudies dainų ir šokių melodijos bei įvairių kompozitorių sukurta muzika.

Po koncerto bus skani karšta vakarienė, paruošta S. Matvienienės. Šokiams gros orkestras „Aidas“ iš Chicago, vadovaujamas jauno muziko Dariaus Polikajčio. Visus kviečiame rezervuoti šią datą ir kartu su draugais ir kaimynais dalyvauti šiame rudens sezono atidaryme. Dalyvavimo auka 15 dol. asmeniui, jaunimui — 8 dol. Dėl rezervacijų kreiptis į Alfonsą Jušką, tel. 264-7735.

Parapijos taryba

NAUJIEJI ABSOLVENTAI

Džiugu, kad jaunoji Detroito lietuvių karta vėžiasi į mokslus. Universitetų

diplomais šarvuota, ji ne tik padeda kurti geresnę Ameriką, bet, vilkimas, laikui atėjus padės ir į laisvę žengiančiai Lietuvai. Ypač tie jauni inteligentai, kurie augo ir brendo lietuviškai sąmoningų tėvų ir lietuviškų organizacijų globoje.

Šį kartą susipažinkime su dviem tokiais naujaisiais universitetų absolventais.

Vida Gogelytė

Šių metų pavasarį Wayne State universitetą baigė ir įgijo išsivystymo psichologijos bakaluro diplomą (pilnas anglų kalbos pavadinimas: Bachelor of Science Developmental Psychology). Jau pradėjo dirbti su priešmokyklinio amžiaus (ketverių metų) vaikais Detroito priemiestyje, Livonijoje.

Vida gimė Detroito. Augo Detroito vakariniame priemiestyje, Redforde. Ten 1981 m. baigė Thurston vidurinę mokyklą.

Prieš kalbant apie Vidos lietuvišką sąmonę bei veiklą būtina pastebėti, jog ji ne abiejų pokarinių ateivių duklė. Jos tėvas, mokytojas bei visuomenininkas Kazys Gogelis, nepriklausomos Lietuvos augintinis, Amerikoje atsirasęs su naujųjų ateivių banga, vedė šiame krašte gimusią Detroito lietuvaitę Estelę. Tokių „mišrių“ vedybų vaikas turėjo daugiau progų nutausti, bet, aciu Dievui, taip neatsitiko. Vida nuėjo lietuviškos jaunuosės keliu. Ji baigė „Žiburio“ lituanistinę mokyklą. Dainavo Jaunimo ir Dievo Apvaizdos parapijos choroose, pastarajame turėdama ir išdininkės pareigas. Tautinius šokius šoko „Šilainės“ ir „Audinio“ ansambliuose. Net 14 metų stovyklavo Dainavoje, jaunimo stovyklose. Ne kartą tėvui talkino kaip pranešėja „Lietuvių balso“ radijo programose, o paskutiniu metu padėjo sudaryti jaunų radijo pranešėjų grupę.

Algirdas Vaitas

Šių metų gegužės 18 baigė Bostono universiteto School of Graduate Dentistry ir gavo D.M.D. (Doctor of Dental Medicine) diplomą. Jis pasiliko baigtos mokslo įstaigos dvejų metų rezidentu, siekdamas ortodontinės specialybės.

Meninę dalį atliks Brigita Pumpolytė ir jos vyras Juozas Kasinskas bei jų dukrelė Alexa. Jie abu yra profesionalai muzikai: Brigita groja įvairiuose orkestruose ir dėjo muziką mokyklose, J. Kasinskas turi doktoratą iš muzikos ir reikiasi kaip kompozitorius, universitetų dėstytojas ir gitaros solistas. Tai buvo smuikų ir gitaros koncertas, kurio metu girdėsite J. Kasinsko kūrinius, jų tarpe bus lietuviškų liaudies dainų ir šokių melodijos bei įvairių kompozitorių sukurta muzika.

Po koncerto bus skani karšta vakarienė, paruošta S. Matvienienės. Šokiams gros orkestras „Aidas“ iš Chicago, vadovaujamas jauno muziko Dariaus Polikajčio. Visus kviečiame rezervuoti šią datą ir kartu su draugais ir kaimynais dalyvauti šiame rudens sezono atidaryme. Dalyvavimo auka 15 dol. asmeniui, jaunimui — 8 dol. Dėl rezervacijų kreiptis į Alfonsą Jušką, tel. 264-7735.

NAUJIEJI ABSOLVENTAI

Džiugu, kad jaunoji Detroito lietuvių karta vėžiasi į mokslus. Universitetų

Psichologė Vida Gogelytė.

viškai. Priklauso studentams ateitininkams. Iki studijų Bostone šoko „Šilainės“ ansamblyje dalyvavo VI Tautinių šokių šventėje, Chicagoje. Daktaro diplomo gavimo proga įdomią staigmeną Algirdui padarė JAV kongreso narys iš Michigano William S. Broomfield, įteikdamas JAV vėliavą, kabojuosią virš Kongreso rūmų 1986 m. gegužės 18 dieną.

I platų profesinio gyvenimo vieškelį išeinantiems psichologei Vidai Gogelytei ir daktarui Algirdui Vaitui linkiu geriausios sėkmės!

Alfonsas Nakas

ATJAUNĖJĘS „LIETUVISKAS BALSAS“

Paskutiniu metu, gal pora mėnesių, ALB Radijo klubo išlaikoma radijo valandėlė, sekmdienų rytai nuo 8:15 iki 9:00 val. programą transliuojanti iš WCARAM radijo stoties, banga 1090, klausytojus džiugina jaunų pranešėjų balsais. Ilgamečio Radijo klubo darbuotojo Kazio

Gogelio ir jo dukters Vidos rūpesčiu ir ši darba jau įsitraukė penki talkininkai: pati Vida Gogelytė, Paulius Jankus, Alma Lelytė, Linas Orentas ir Rasa Veselkaitė. Tai jauni inteligentai, visi neseniai baigę aukštesnės mokslo, išskyrus vieną tebestudijuojantį. Visi jie pakankamai moka lietuvių kalbą.

Nors neseniai buvo dejuojama, kad valandėlė užsidarys dėl pranešėjų stokos, dabar, atrodo, tokio pavojaus nebėra. Gal tik reiktų pranešėjų grupę išplėsti iki 10 ar 12, kad vienam ar kitam dėl kokių priežasčių iškritus, nenumuštų pasiliekancijų ūpo. Be to, didesnėje grupėje gal atsirastų ir tokių, kurie įsitrauktų ir į programų paruošimą, redagavimą. Tuo tarpu vis skelbiama, kad programą paruošė Kazys Gogelis, o ji ar jis (tik) pranešinėja.

Kaip minėjau, visi iki šiol įsijungę pakankamai moka lietuvių kalbą. Visų balsai gražūs ir aiškūs. Kai kuriems

(ne visiems) tik reiktų daugiau pasistengti su kirčiavimu. Čia patarimų jiems galėtų suteikti visų pirma jų tėvai, jeigu paruoštą programą pirmą jiems perskaitytų. Dar geriau, jeigu jie visi kartu bent sykį per porą mėnesių susitikytų su Jonu Kriščiūnu, pasiklaustų, kaip jis pranešimus kirčiuoja, jam skaitydami gautų naudingų pastabų.

Tuo tarpu reikia džiaugtis atjaunėjusio „Lietuviško balso“ pradžia ir sveikinti jaunuosius pranešėjus. Seniesiems juk liko tik penkis minutės iki dvilyktos... Dar keleri metai, ir viskas turės pereiti į jūsus, jauniejį, rankas, arba viskas nutilis.

Alfonsas Nakas

TRUMPAI

Pamaldos už mirusius Detroito žurnalistus bus sekmdienį, rugsėjo 21 d., Šv. Antano bažnyčioje, Detroito. Dvidešimt penkerių metų laikotarpį yra mirę šie skryniais nariai: Karolis Balyš, Jonas Gaizutis, prel. Leonardas Gižinskas, Petras Januška, Vladas Mingėla, Viktoras Perminas, Vladas Selenis, Marija Sims, Rapolas Valatka ir Alfonsas Žiedas. Mirusiųjų gimines ir artimieji prašomi dalyvauti 10:30 val. ryto šv. Mišiose ir akademijoje, kuri bus tuoj po pamaldų parapijos salėje, 1750-25 ta g-vė ir kampas V. Verner Hwy., Detroit, Mich. Norintieji dalyvauti vaišėse, prašomi užsiregistruoti pas valdybos išd. Antaną Grinių.

Lietuvos krikščionių jubiliejus Šv. Antano bažnyčioje Detroito bus atžymėtas 1987 metais. Yra numatyta religinė valanda su pamokslu ir muzikine dalimi. Tam tikslui choras bus ruošiamas iš pat rudens. Choro repetitijos pradėdamos

me Jena Maldutis, Agnes Rokit, Helen Radzevich ir Edna Stokna parengė vaišių stalą. Viskas buvo skanu, taigi aciu jums!

Kadangi mūsų pirmininkas atostogavo Anglijoje bei Skotijoje su Fran DiBart ir jos seserim Helen Dylong, tai vicepirmininkė Gene Gobis pravedė birželio mėnesio susirinkimą. Kun. A. Grigaitis susirinkimą pradėjo malda ir kun. Baltch pravedė vyčių himno giedojimą.

Jaunučių globėja Regina Kot pranešė, kad Kristin Oleachowski, Judianne ir Juozas Nikstenas bei Kelly Olson talkino lietuvių kioską gegužės 17 d. Schenectady muziejuje. Regina ir Bernice Avizos taip pat prisidėjo prie to darbo. Rengimo komiteto pirmininkas Ed. Baranauškas jiems padėjo, taip pat ir savo žmonai Genutei, bei visiems lietuvių kioskui atsilankiusiems. Jis pranešė, kad 116-kolierių bus nusiųsta Lietuvių kolegijai Romoje.

Kultūros komiteto pirm. Steve Raila perskaitė straipsnį apie oficialius Lietuvos antspaudus. Kun. Baltch taip pat papasakojo apie Lietuvos bei Lenkijos antspaudus, kuriuos jis matė ekspozicijame Krokuvoje. Adeline Raila perskaitė straipsnį Women's Day žurnale apie jauną mergaitę Betsy Balchunas, iš Mendham, NY, kuri išgelbėjo savo sesers gyvybę, sutikdama duoti kaulų smegenų savo seseriai.

Vaišių komitete dirbusios Ann Radzevich, Mary Sweet, Helen Druzai ir Eleanor Olechowski maloniai nustebino Genu gimtadieniu tortu. Stalai buvo papuošti gėlemis, ant jų buvo gausiai sumušintinių, pyragų, kavos bei arbatos. Širdingai aciu jums už tokį gražų priėmimą!

Užjuotaus Ed ir Frances Wolan praradus mylimą brolių Praną. Lai jis ilisi ramybėje. *Smile ir Sparkle*

Vertė **Aleksandras Pakalniškis, Jr.**

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$53.00. foreign countries \$53.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitatimai už gautas prenumerasas nesučiūmami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesči, atžymima, iki kada yra užsimekejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija straipnius taisyti nusiūdo. Neusnaudotų straipnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį nesiūdo. Skelbimų kainos priimančios gautas prašymą.

sekmadienį, rugsėjo 7 d., įprastoje vietoje ir tuo pačiu laiku. Nauji choristai yra pageidaujami papildyti esamo choro eiles, kad planuojama

religinė valanda didingiau nuskambėtų, minint 600 metų Lietuvos krikščionybės jubiliejų Detroito.

S. Slizys

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Pirmą trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. IRENA KURAS
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Angliškai, lietuviškai, hindi)
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veiklia 24 val.)
Val: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4,
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7,
antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠKEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsipleščių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoti į namus.

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždarė treč.

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė Chirurģija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DANTŲ GYDYTOJOS
DR. IRENA KYRAS
PROSTHODONTICS — karūnėlės,
titledai, plokštelės ir bendroji praktika.
DR. LAURA KYRAS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namu 381-3772
DR. PETRAS ŽIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadienis pagal susitarimą

BENDRUOMENĖ

Kiekviena bendruomenė tik tiek stipri, kiek jos silpniausias narys. O iš tikrųjų visuomenės savitumai, tik vienų silpnųjų lengvi matyti, kitų reikalauja daugiau pažinimo. Bet jei turime šiek tiek išminties, pastebime, kaip kartais asmenys, kurie mums iš karto atrodo labai reiklūs — ir iš tikrųjų tokie yra — visai mums netikėtai būdais vien savo perspektyva ir gyvenimą ar vien savo buvimu gliai ir pasiliekančiai praturtina mūsų gyvenimą. Panašiomis temomis daug įkvepiančių filmų yra susukta.

Bet gyvenimo realybė — ypatingai žiūrint iš perspektyvos žmogaus su koku nors lengvai matomu fiziniu trūkumu — nebūna tokia idiliška. Išsikalbėjus, tokie žmonės skundžiasi, kad dažnai praeiviai jų nemato, nesisekima ar kartais net į kitą gatvę pusę pereina. Ir netiesa, kad jie prie to jau pripratę. Niekas nepripranta.

Jie sakosi, kad dažnai sveiki su jais kalbėdami suprastina savo kalbą, lyg jie būtų kokie silpnaprotiai, ar pradeda kalbėti garsiau, lyg jie būtų kurti, o iš tikrųjų, sakysim, jie tik kokią vartoti negali. Dauguma jų turi išmokti dažnai pasiprašyti, ko jiems reikia, nes kitaip jiems gyvenimas pasidarytų visai neįmanomas. Sveikieji dažnai tai interpretuoja kaip įžulumą. Tokie patyrimai dažnai apspunkina jų kovą su menkavertiskumu.

Bet tai dar tik paviršius. Man, patraukus saugyslę ir turint vaikiškti tik su ramiais kurį laiką, labai išryškėjo, kokią didelę dalį to, kas esu, nulemia mano fizinis savarankiškumas. Tai stiprina būtiną savim pasitikėjimą ir net leidžia įsivaizduoti savo savarankiškumą. Dabar išryškėjo kiek daug priklauso nuo gerų žmonių.

Išsikalbėjus su keliais asmenimis su nuolatiniiais fiziniais negalavimais jie sako, kad sveiki žmonės dažnai nustemba ar net pasipiktina, kad jie supyksta ar būna nedėkingi. Jiems sunku, kad jiems „atimami“ jų jausmai, neleidžiant negatyvesniuosius išreikšti. Ir nors tiesa — nepagiriam net ir sveikų žmonių, kurie savo pyktį reikalauja ar kartais užmiršta padėkoti, bet dažnai jų persižengimus praleidžiame daug lengviau, negu turinio koki fizinį apribojimą.

Svarbu padedant asmeniui apėiti, kokią nors fizinį apribojimą nepadarę jo ar jos visišku invalidu, atjausti jį ar ją kaip turinčius tuos pačius norus ir polėkius, kaip daugelis. Jiems, kaip ir visiems žmonėms, svarbu būti priimtiems ir žmonių susibūrimams aktyviais nariais, ne tik kaip patarnavimų objektams. Jiems svarbu savo mintis, pažiūras reikšti žmonių tarpe, ne tik šeimos ar prižiūrėtojų. Jiems svarbu būti pakviestiems ir bendrus susibūrimus ir asmeniškesnius susitikimus. Jiems svarbu jausti, kad jie yra norimi, kad jų įnašas svarbus ir pagėdaujamas. Kas ne mažiau svarbu visiems žmonėms.

Ir neįtenka jų pakviesti. Reikia pasiteirauti, ar turi sąlygas atvykti. Jei pakviestas-oji vartoja važiuojamą kėdę, ar įmanoma su kėde įvažiuoti į pastatą ir atsirasti tame kambaryje, kuriame vyksta parengimas? Jei parengimas tęsis porą valandų, ar yra jai ar jam prieinama prašyka? Mes, kaip krikščionys, lietuviška bendruomenė, turėtume apsižūrėti, ar esame atviri savo silpniausiems nariams? Ar jiems yra įmanoma dalyvauti

pamaldose? Ar įmanoma įvažiuoti į bažnyčią, judėti po bažnyčią, priimti sakramentus? Ar dedame pastangas pažinti visus mūsų parapijoje pagalbos reikalinguosius? Ar žinome, ko jie reikalingi ir ko ne, kad iš nepažinimo nepadarytume jų didesniais invalidais negu yra? Kaip galime priimti vienas kito dovanas jei vienas kito nepažįstame? Kaip galime tikėti, kad kiti mūsų dovanas galės priimti, mūsų nepažinę? O gal manome, kad dovanų iš viso neturime? Tai ženklas tik vieno ar dviejų dalykų: arba patys, nesąmoningai gyvendami, nesame paskaitę, kuo Dievas mus apdovanojo, arba neturime draugų, kurie mums mūsų dovanas parodytų. Vienaip ar kitaip padėtis taisyti.

Jei manome, kad mūsų bendruomenėse nėra žmonių su dideliais fiziniais ar net vystymosi trūkumais, nes jų tik vienas, du ar visai parengimose nematome, tai tik dėl to, kad esame nuo jų apsišarvavę, laiptais, siaurėmis durimis, trūkumu susikimo priemonių ar paprastai, neturime laiko ar intereso su šiais žmonėmis susidraugauti, kad galėtume sužinoti, kokią dovaną mums Dievas juose yra paslėpęs. Nes gi bent protu tikime, kad Dievas nė vieno žmogaus nėra sukūręs kuo nors jo neapdovanojęs. Bet nelengva jas matyti. Jos dažniausiai pasirodo draugystės, bičiulystės, bendravimo rėmuose. Jos negauname betarpiškai, pagal mūsų reikalavimus ar norus. Bet jos yra būtiniausios kiekvieno žmogaus pilnam subrendimui ir pilnutiniam gyvenimo pergyvenimui.

Kol yra ištisi sluoksniai žmonių, visai išjungtų iš mūsų bendruomeninio ar religinio gyvenimo, mūsų supratimas, kas yra lietuviai, yra labai iškreiptas ir nerealias, negyvenimiškas. Ir mūsų veikla, neatsižvelgdama į visą mūsų bendruomenę, o tik dalį, lieka nekūrybinga, šabloniška, gyvenimo realybės neatitinkanti.

O mūsų visuomenėi sensant, neužtenka tik D. Valentinaitės pastangų. Tai tik lašas jūroje, daugumoje dar neįjungiantis jaunesniųjų žmonių bei jų globėjų, kurie savo gyvenimo realioms situacijoms turi ieškoti pagalbos ne lietuvių susibūrimuose ar organizacijose. Reikia mums — plačiai bendruomenėi — informuotis apie įvairias neegales ir kokios pagalbos tie žmonės reikalingi, kad nesijaustume nežina kaip mandagiai reaguoti ir kaip tinkamai padėti, sakysime, aklam lietuviui atsiradusiam tautos šventės minėjime. Kiek man teko šnekėtis, daugumai patinka būti paklaustiems, ar tas ar tas jiems padėtų, arba tik pasakymas, kad, jei ko reiks, paprašyk (ir tada žinoma būvims netoliese, kad savo pasiūlymą išpildžius).

Dažnai žmonės su negalėm nemėgsta eiti į parengimus, nes emociškai sunku pergyventi būvimą nepastebėtais, arba kitų žmonių nekančumą, jiems ką nors lėtai darant. Bet kol mes neatsidarysime ir šiems savo bendruomenės nariams, kol neatsidarysime jiems savo institucijų, nepakviesime ir neįprimsime jų į savo tarpą, mes tebebūsime paliegsi bendruomenė, trūkstanti labai svarbių savo narių. Mes tebebūsime tik atsilikėliai, niekuomet negirdėję Kristaus kvietimo visiems, ypatingai vargšams, į dangaus karalystę, tebebūsime žmonės, kurie dar nepatyrė kryžiaus gydančios, iš mirusiųjų prikėliančios galios.

a.j.z.

PAULIAUS JURKAUS KŪRYBOS ŠVENTĖ PASITINKANT

Pasikalbėjimas su autoriumi

Rugsėjo 13-14 dienomis Kultūros židinyje New Yorke rengiama rašytojo ir dailininko Pauliaus Jurkaus kūrybos šventė. Rengia specialus komitetas, kurį sudaro 22 organizacijų atstovai. Pirminkauja Romas Kezys, Laisvės žiburio radijo direktorius.

ROMAS KEZYS

pirmenis? Ar dažnai pasitaiko tokių fenomenų, kurie reiškiasi dvejose srityse?

— Keista, bet taip yra, kad mane plėšo dvi jėgos, tiksliau pasakius — aistros. Sunku net paaiškinti. Pavyzdžiui,

Rašyt. Paulius Jurkas bus pagerbtas kaip rašytojas ir dailininkas Kultūros židinyje New Yorke.

Toje šventėje rugsėjo 13 d. bus akademinė dalis su poeto Bernardo Brazdžionio paskaita apie P. Jurkaus kūrybą. Perkūno choras padainuos dainų, kurių tekstus yra parašęs P. Jurkas, aktorius Vitalis Žukauskas skaitys ištraukas iš jo naujos knygos „Kai Vilniaus liepos žydi“. Bus ir kokie liai ir šilta vakarienė.

Tuo pačiu metu vyks ir jo darbų paroda. Bus išstatyta apie 60 tapybos darbų. Dauguma jų nutapyti šiais metais. Bus išstatyti jo knygų viršeliai. Apie 150 knygų jis yra papuošęs aplankėliais, viršelėmis, iliustravęs jų tekstus. Taip pat bus išstatytos jo redaguotos, parašytos ir rankraštyje esančios knygos.

Sekmadienį, rugsėjo 14 d., parodos veiks nuo 12 iki 3 val. popiet. Parodos bus išstatytos didžiojoje salėje. Ryšium su šia švente Romas Kezys per Laisvės žiburio radiją rugpjūčio 24 perdavė šį pasikalbėjimą. Pradžioje padarė įvadą, kodėl ta šventė rengiama, kas ten bus, toliau palietė šiuos klausimus:

— Noriu paklausti apie Jūsų kūrybinį kelią. Esate rašytojas ir dailininkas. Kaip tie abu talentai jūsų gyvenime pasireiškė, ar abu kartu ar kuris buvo

anksti pavasarį labai noris tapyti, spalvos tiesiog degina. Tas pats ir rudenį. Kai pradeda medžiai rausti, tai gamtos spalvos sumaišo ir mane. Tada gali dirbti ir dirbti. Rašymo patraukimas ateina rudens ilgais vakarais, žiemą, pavasarį. Kartais kur keliaujant, kai pro langą matai tolimus vaizdus. Vasara man yra svetimata, nepavirsta nei spalva, nei raštu žodžiu.

Taip nutiko, kad iš mažens mane domino ir piešimas, ir visokie eilėraščiai, apyskaitės. Pirmą eilėraštį, kuris atkreipė kitų dėmesį, parašiau pirmoje klasėje, pirmas dekoracijas mokyklos vaidinimui nupiešiau antroje klasėje. Buvau neturtingas, mokyti buvo sąlygos nelengvos, tai tas sugebėjimas piešti man daug padėjo. Tiesiog uždarbiau: piešiau viską, ko kam reikėjo — plakatus, dekoracijas, adresus, sveikinimus ir net iškabas.

Baigęs Telšių gimnaziją, pirmiausia norėjau patekti į Meno mokyklą Kaune, bet tos mokyklos direktorius buvo man toks šaltas, toks atstumiantis, kad aš nepajėgiau ten pasilikti. Tada universitete studijavau lietuvių literatūrą ir kalbą ir kitus privalomus dalykus, šalia to iškliausia visus meno istorijos kursus, kurie ten buvo

skaitomi. Tai praplėtė mano akiratį.

Tokių „dvirankių“ žmonių, besireiškiančių bent keliose srityse, yra daug. Chicagoje gyveno muzikas A. Nakas, kuris drauge buvo ir dailininkas. Meno mokyklą lankė rašytojas Petras Cvirka, Pulgis Andriusis, lankė tik trumpai. Į tą mokyklą buvo įstojęs ir rašytojas Stepas Zobarskas. Bet jie vėliau šios srities neplėtojo. Kitų tautų tarpe turime visą eilę tokių „dvirankių“. Pavyzdžiui, toks dailininkas Oscar Kokoska buvo ir rašytojas, rašė dramas, kurias vaidino Europos teatrai.

— Kada pradėjote spausdinti savo literatūrinius kūrinius?

— Būdamas gimnazijoje, rašiau daugiausia eiles, dalyvavau įvairiuose literatūros vakaruose. Pradėjau eiles spausdinti Ateityje, moksleivių žurnale. Kai studijavau Kaune, tai jau gana uoliai bendradarbiau moksleivių, studentų spaudoje, rašiau eiles, novelės, apybraižas. Bendradarbiau ir Žemaičių Prietelėje, nes tai buvo mano žemaitiška pareiga.

Piešimui tuo metu sąlygos buvo ribotos, nes nebuvo laiko. Tik vasaros metu priėdavau prie akvarelės. Kartais padariau ir kokias dekoracijas vaidinimui.

— Kartą minėjote, kad jūs iškėlėte kaip jauną rašytoją vienas konkursas. Koks buvo tas konkursas?

— Priklausiau studentų ateitininkų meno draugijai Šatrijai. Ta Šatrija savo dešimtmecio proga paskelbė novelės konkursą, kurį laimėjau aš už novelę „Būgnamūšis“. Novelė išspausdino „Naujoji Romuva“, geriausias to meto literatūros, kultūros žurnalas, įrašė mane į savo bendradarbių eiles. Buvau tada tik jaunas studentelis, ir ta premija man daug padėjo. Mane jau dažnai pasikviesdavo profesoriai ir literatūrinius pokalbius, vakarones.

— Lietuvoje, rodos, nesuaplešot išleisti knygos ir kodėl?

— Sakalo leidykla, kuri ugdė literatūrą ir ieškojo naujų žmonių, buvo pasigavusi ir mane. Buvau aptvarkęs novelių rinkinį, bet prasidėjo karai ir okupacijos, taip visas iš išsibarstė. Vilniaus universitetą baigiau

okiečių okupacijos metu, prieš pat universitetą uždariant. Ir tada jau nebebuvo sąlygų kūrybai, jau degė visa mūsų tėvynė. Eilėraščių rinkinį norėjau išleisti Vokietijoje, dail. Telesforas Valius buvo padaręs net vinjetes, bet to meto gyvenimo sąlygos visa sutrukdė.

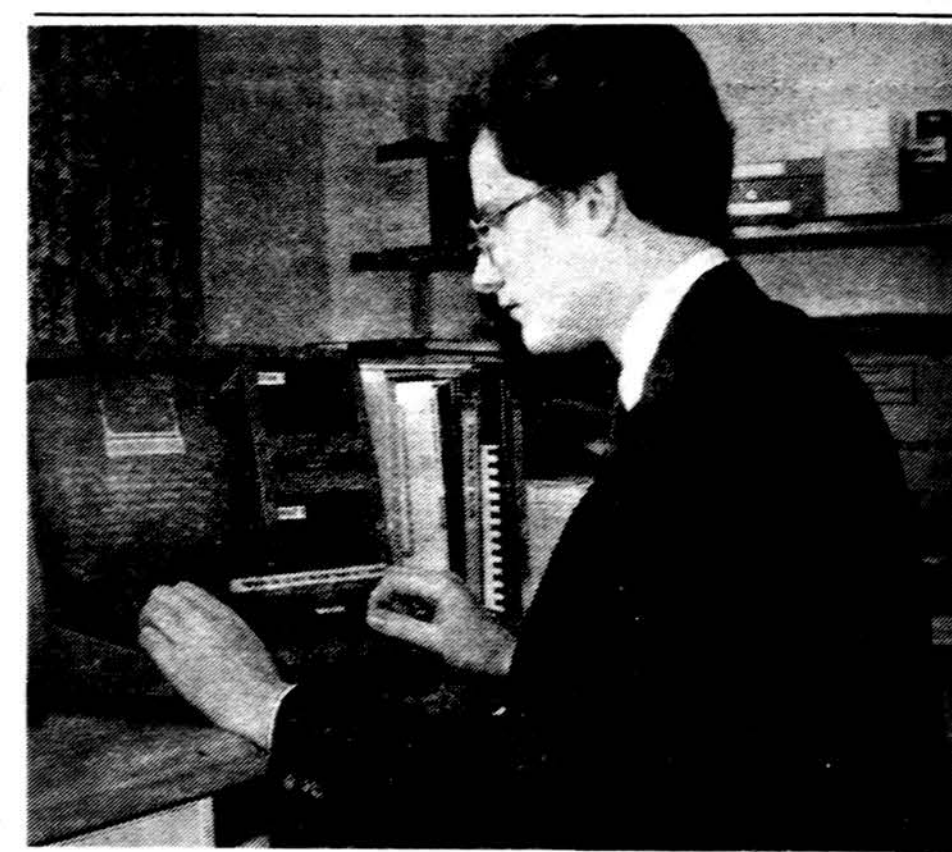
Pirmą knygą „Pavasaris prie Varduvo“ išleidau čia, Amerikoje, 1954 metais. Išleido Knygos klubas Chicagoje. Apie kitas knygas čia nekalbėsiu. Jas išstatysiu savo parodoje.

— Prisimenu, kad gavote Draugo dienraščio romano premiją. Kada tai buvo?

— Tai buvo 1957 metais. Parašiau stamboką romaną — „Smilgaičių akvarelė“. Knyga praėjo su dideliu pasisekimu. Dabar jos jau niekur negausi ir nesurasi. Viskas išpirkta. Premija irgi mane paskatino tolimesnei kūrybai.

— Koka knyga išleidote šiais metais?

— Knyga vadinasi „Kai Vilniaus liepos žydi“. Knyga parašyta apie gyvenimą tik perkelta prasme, nukelta į senovę, į pasaką. Ten daug ilgesio, net liūdesio, daug meilės žmogui ir gamtai. Daug poezijos. Prie knygos atbaigimo daug dirbau, kad jos forma būtų žaisminga, vaizdinga. Knyga nedidelė, bet ji skamba neblogai. Išleisti teko pačiam, nes dabar rašytojams atėjo sunkūs laikai, knygų leidyklos užsidarinėja, tokių darbų neprima. Tad pasinaudojau čia gera pranciškonų spaustuve iš Ispanijos. Dabar pamažu platinu. Jos išleidimas dėl mano staigos ir ilgios ligos susivėlinio, bet tegul ir taip tos Vilniaus liepos žydi.

Robertas Vitas — Pedagoginio Lituanistikos instituto bibliotekos vedėjas ir instituto lektorius.

— Pakvieskite ją.

Išėjus saugumietis paėmė mane už parankės, sakydamas „paidiom“ (eime) ir įvedė į šviesų kambarį. Momentui apakau ir kažkaip pagalvojau, kad taip atsitikdavo vaikystėje, žaidžiant „kavotynių“, kai vienas vaikų užrėžtoms akimis gaudydavo kitus. Tokį jausmą pajutau, išėjus iš tamsaus kambario į šviesą. Negi taip buvo, kad mes, maži vaikai, laimingi lakstėme pievomis, ganiodami pempes, kurios nuviliodavo mus nuo savo lizdų. O dabar? Tardomų tų beveidžių veidų, kurių akys visada įbėstos į žemę. Tiek neapykantos čia, keiksmų ir kankinimų!

Staiga aš užsimiršau, kur esu ir kas mane areštavo. Svetimieji. O dabar išgirdau kalbant lietuviškai. Tai lyg kokia palaima klausyti gimtosios kalbos net ir kalėjime. Daugelis buvo vyrų šiame kambari, visi lietuviai ir niekur nematyti.

— Iš kur jūs ją paėmėte? — kaip muzika skambėjo jai pašnekesys.

— Iš kur jūs jį paėmėte? — kreipėsi į mane ramus lietuviškas balsas. Tai buvo vidutinio ūgio stambus vyras, stebėjęs mane su užuojauta.

— Iš namų. Iš virtuvės. Vriau bulves vakarienei, — atsakiau tyliai.

Tas pats vyras, dar nebaigus man atsakyti, kreipėsi į kitą, sėdintį prie stalo:

— Kas ją paėmė ir kieno įsakymu?

Jie tyliai kalbėjosi, ir aš nieko nenugirdau. Jis vėl kreipėsi į mane:

— Kur gyvenate ir kur dirbate?

Jam atsakiau, kad dirbu švietimo įstaigoje, nurodymą adresu. Jiems pašnibždomis kalbant, nugirdau: „Štai anas paskundė...“ ir jie davė sargybiniui ženklą išvesti mane atgal pas tardytoją.

(Bus daugiau)

OKUPANTUI SUGRĮŽUS

STASĖ

4

Vedama viską pergalvojau. Nors jie mane ir nekratė, bet aš nežinojau, ką turėčiau rankinuke. Jei pakratė rastų ką nors inkriminuojančio, tai vėl prasi-dėtų tardymai.

Vėdė mane tamsoje gal į požemį, gal kur kitur. Bet aš nesibaiminau, nors esu girdėjusi apie požeminius kankinimus šiame Dantės „Pragare“. Nesijaudinau, nes Dievas su manim. Vėl pirštais užčiuopiau kryžį.

Pravėręs duris, palydovas mane įvedė į vidų. — Sadites, sadites, niebojites (sėskitės, nesibijokite), — ramino mane ginkluoti sargybiniai.

Kampe išgirdau atodūsių ir tylus maldos žodžius „Sveika Marija“. Kaimietė moteris meldėsi.

Tamsoje vėl pagalvojau apie savo rankinuką. Ar nėra jame inkriminuojančio raštelio ar adreso? Užčiuopiau popieriaus gabalą. Gal gydytojo pažymėjimą? Prieš porą dienų buvau nuėjusi pas pažįstamą gydytoją, kad išrašytų pažymėjimą, atleidžiantį mane nuo naktinio budėjimo darbe. Mano amžius ir sveikata nekokia. Ūkvedys sutiko atleisti mane nuo budėjimo, jei pristatysiu pažymėjimą. Jį gavau, nors gydytojas nelabai noriai jį išrašė. Bijojau. Gal mane suėmė dėl to pažymėjimo? Gal ir daktaras apie tai žinojo? O gal tik toks sutapimas. Bet ką daryti su tuo pažymėjimu? Suplėšyti ir paberti čia pat kampe? Bet bus dar didesnis įtarimas, o jie vis tiek skutelius

surinks, ir visa tai dar labiau sukomplikuos reikalą.

Staiga prisiminiau, kad tardomieji, norėdami paslėpti nusikaltimo įrodymus ir neradami vietos kur paslėpti, nuryja dokumentus ir net daiktus. Susukau popierėlį į gniužuluką ir bandžiau ryti. Nesisekė, nes nebuvo seilių burnoje. Gumulas užkliuvo gerklėje. Darėsi bloga. Atsikosėjus išspjoviau popierių. Pamažu nusiraminau. Įdėjau drėgną nuo seilių gniužulėlį į rankinuką ir tyliai sėdėjau.

Moteris kampe kalbėjo rožančių ir retkarčiais atsidusdavo. Buvo tamsu ir neįauku. Vėl įkišau ranką į kišenę ir užtikau kažkokį popiergalį šalia kryželio. Visai negalvodama sugniaužiau popierių tarp pirštų, išsiėmiau, suplėšiau ir skutelius ir vėl subėriau į kišenę. Apsiraminau. Nežinojau, kur buvo valanda, neturėjau laikrodžio, o tamsoje, jei ir būčiau turėjus, nebūtų galima įžiūrėti. Jaučiau kaip netoliese stovėjo sargybiniai, moteris meldėsi ir žinojau, kad kalbėtis yra uždrausta. Staiga išgirdau už durų grubų vyrišką balsą.

— Katauskas.

— Esu, — atsiliepė jaunas apydušis balsas.

— Eikite šičia!

Pašauktasis sunkiai kėlėsi iš kito kampo, kur tyliai gulėjo, jog aš net nepagalvojau, kad čia yra daugiau tardomųjų. Ir vėl man pasivaideno krauju aptaškyta kambario siena. Norėjau užsižiebtį elektrą, bet šiomis sąlygomis buvo neįmanoma.

— Katauskas? — galvojau, — kažkur girdėta pavardė. Kadaise prieš daugelį metų dirbau švietimo įstaigoje, kur sutikau jauną mergaitę Eliutę, ir jos sužadėtinis, jį sakėsi, buvo Katauskas. Vėliau ji už jo ištekojo. Negi tas pats būtų? Negali būti, juk tiek metų prabėgo...

Staiga, atsidarius durims ir šviesos ruožui blykstelėjus, išgirdau kvietimą lietuviškai:

Po koncerto Salzburg, Austrijoje. Iš kairės: sol. Gina Čapkauskienė, Vytenis Vasiliūnas, Lilija Šukytė-Vasyliūnienė, Alina Grininė, Birutė Jasaitienė ir Irena Joerg.

VENGRŲ OPOZICIJA DISKUTUOJA TAUTOS PROBLEMAS

Užsienį pasiekė išsamus pranešimas apie pėnai Vengriją įvykusį slapta pogrindinių šalių opozicinių grupių atstovų susirinkimą. 45 intelektualai — rašytojai, sociologai, istorikai, ekonomistai, aktoriai buvo susirinkę Monoro miestelyje, netoli Budapešto, pasikeisti idėjomis, suderinti strategiją, ir nubrėžti planus Vengrijos ateitį. Dalyvavo keturios pagrindinės grupės: liaudininkai, nacionalistai, ūkiniai reformatoriai bei radikalai, kurie reikalauja pagrindinių politinių bei ūkinių reformų ir atmetė bet kokią kompromisą su režimu. Tai buvo bene svarbiausias Vengrijos komunistinio režimo kritikų suvažiavimas po tautinės revoliucijos sutriuškinimo 1956-ais metais. Jo dalyvių pasisakymuose gausu paralelių su padėtimi Lietuvoje.

Pasak ekonomisto Ferenc Donato, Vengrijoje šiandien didžia įtampa, sukuria daugelio piliečių pragyvenimo lygis, plinta netikrumo jausmas. Padėti dar labiau komplikuoja paties režimo netikrumas dėl savo ateities. Bijomasi, kad gilejanti ūkinė krizė gali priversti prie politinės grėžės.

„Šiandieninė Vengrijos kultūra yra su pralaimėjimu susitaikiusios, agonijos apimtos, neurotiškos... visuomenės padarinys — neva kultūra“. Šiais karčiais žodžiais vengrų liaudininkų atstovas Istvanas Csurka pradėjo savo vengrų režimo kritiką. Jis apkaltino komunistinę santvarką šalies kultūrinės ir dorovinės sveikatos pakitimu. Visa tai, kalbėjo Csurka, yra „klaidingų, vienpusiškų ir oportunistinio, nors kai kuriais atžvilgiais sėkmingo ir naudingo kompromiso išdava“. Prie šio kompromiso buvo prieita po 1956-ųjų metų Vengrijos revoliucijos sutriuškinimo, kada Kadar režimas pažadėjo „pakenčiamas ir žmoniškumą gyvenimą visiems tiems, kurie buvo pasirušę pamiršti praeitį ir dovoti santvarkai“. Daugelis vengrų tą pasiūlymą priėmė — „visą kartą užaugino tėvai, kurie užsispyrusiai atsakė kalbėti“. Nauja visuomenė buvo pastatyta ant santūrumo ir nutylėjimo pamatų, kurie „dabar ima eizėti“.

Csurkos nuomone, vengrų tauta priėjo prie katastrofos brūkšnio, nes daugelis vengrų patikėjo medžiaginio gerbūvio pažadui ir nusileido režimui, kuris nuo 1956 metų revoliucijos pabaigos neišdžiavo vengrų tautai eiti savo pačios istorijos keliu. Panašių politinių katastrofų vengrų tauta patyrė ir savo praeityje.

bet tautos vidinė striktūra ir samonė išliko sveika. 1956-ais metais neigiamai pakito pati vengrų siela, tvirtina Csurka. Jo žodžiais:

„Rusų tankai sutriuškino vengrus, sunaikindami pačią jų egzistencijos esmę. Jie užslėgė vengrų sielą ir joni išpaudė bereikšmingumo bei nevilties jausmą. Jie atnešė nihilizmą“.

Iš tos nihilizmo versmės, teigia Csurka, išplaukia emigracijos bangos, katastrofiškas prieauglio mažėjimas, alkoholiškas, savijudybų epidemija. Daugelis vengrų šiandien sugluminti ir nebeteiki, kad būtų imanoma kuo pakeisti. Taip nusiteikusių žmonių režimui nesunku tvarkyti.

Opozicinių liaudininkų atstovas taip pat paminėjo šeimos irimą ir tradicinio vengrų kaimietiško charakterio praradimą. Šalies pramoninimas, urbanizacija būty panašiai veikia vengrus ir kitokioje santvarkoje, bet dabartinis režimas nesugebėjo sukurti naujų vertybių atsiradusiai kultūrinei tuštumai užpildyti.

Didelis nuostolis, anot Csurkos, buvo ir brutalus švietimo sistemos pakeitimas, tradicinės mokytojo profesijos iškrypimas. Beveik išnyko mokytojai, kurie kadais galėdavo reikšti savo nuomones ir būdavo pavyzdžiais moksleiviams. Mokyklos tapo „nūriomis gamyklomis“, be vengrų tautos patatybės. Kadangi režimo neįmanoma „išstumti“ iš mokyklų, vaikus reikia auklėti namuose — ragino Csurka. Reikia įtikinti tėvus, kad vaikų švietimas namuose, pagal tėvų nuožiūrą, ne tikai jų teisė, bet ir pareiga.

Po 1966 metų revoliucijos, vengrų režimas ir inteligenti-jai padarė kompromisinį sandorį, kalbėjo Csurka. To pasekoje, pradingo minties laisvė, o intelektualai tapo „dviveidžiais, perdėti jautriais, bejėgiais ir dekadentiškais“ pseudo-kultūros kūrėjais.

Nepaisant viso to, tvirtino liaudininkų atstovas, Vengrijoje tebėra intelektualų branduolys apie kurį galima suburti talentingą ir nepriklausomai galvojančią jaunimą. Reikia vengriškos programos, kuri padėtų vengrams, susigrąžinti savo unikalią vengrišką tapatybę ir vėl ją didžiuotis. Vengrus dar galima suorganizuoti demokratijai; pirmas žingsnis — pakelti galvas, kalbėti Istvanas Csurka pėnai įvykusiame vengrų opozicijos atstovų suvažiavime, kurio aprašymai pasirodė vengrų išsivjos spaudoje.

Mūsų kolonijos Worcester, MA

ŠAULIŲ EKSKURSIJA

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos ekskursija į Montrealį įvyko rugpjūčio 8-10 dienomis. Išvažiavome penktadienio rytą iš Šv. Kazimiero parapijos bažnyčios aikštės. Važiavome žavėjome gražia New Hampshire ir Vermonto valstijų gamta.

Pervaziavus Amerikos—Kanos sieną smarkus lietus pasitiko ir kurį laiką mus lydėjo. Pro tirštus debesis pagaliau pasirodė saulė, bet greitai pasislėpė palikdama apsiniaukusią, ūkanotą padangę.

Po pietų pasiekėme Montrealį. Mūsų viešbutis buvo keliolika kilometrų už miesto. Pagal dienotvarkę turėjome tik valandą laiko susitvarkyti ir pasipuosti. Susitvarkę važiavome į Aušros Vartų lietuvių parapijos salę, kur mūsų laukė D.L.K. Mindaugo kuopos šauliai ir šaulės. Pasitiko mus šaulių kuopos pirmininkas Mylė ir pakvietė į salę, kurioje šaulės laukė su puikiausia vakariene. Salė graži, išpuosta tautiniais motyvais. Šauliai turi savo kambarį, antras—lietuviškos spaudos, plokštelių, medžio drožinių, įvairių suvenyrų ir kt. Atvyko ir parapijos kunigai. Sveikinimo žodį tarė klebonas Aranauskas ir D.L.K. Mindaugo šaulių kuopos pirmininkas Mylė, įteikdamas mūsų kuopos pirm. A. Zenkui Kanados Vilniaus šaulių rinktinės metraštį. Vilniaus šaulių rinktinės pirm. Šiaučulis kvietė visada palaikyti glaudesnius ryšius. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos pirm. A. Zenkus trumpu žodžiu padėkojo jiems visiems. Vaisinomes, linksminomes, pokalbiai nusitęgė iki vėlyvo vakaro. Kai kurios ekskursantės aplankė Marijos Nek. Pras. seselės, kurių vienuolynas yra skersai gatvę nuo bažnyčios. Seselė Bonifacija jas pakvietė ir maloniai priėmė.

Šeštadienio rytą 9 val. jau buvome ant Mount Royal prie Šv. Juzapo oratorijos—šventovės. Čia atvyko mūsų vadovė, bet po oratoriją vedžiojo vienuolis broliukas. Sužinojome, kad mes visi katalikai, jis stengėsi kuo daugiau suteikti žinių apie šios oratorijos įsteigėją, brolių Andrė, kurį popiežius Jonas-Paulius II 1982 m. gegužės 23 d. paskelbė palaimintuoju. Aplankėme juo kambarį, kapą. Daugybė lazdu, ramščių ir kitokių daiktų prikabinata tarp pilorių — juos čia paliko pasveikę ligoniai. Oratorija turi 56 varpus. Jie skamba du kartus per dieną. Pila maldininkų. Vieni lipa laiptais keliais į aukštą kalną, kiti

pasirenka trumpesnę kelią ir taip keliauja kasdien lankydami šią šventovę, maldaudami sveikatos sau ir kitiems. Skubame, nes prie autobuso laukia vadovė. Padėkoję broliui vadovui pradedame tolimesnę ekskursijos plano dalį. Vadovė nuosirdžiai aiškina apie Montrealį ir įvykius, susijusius su šiuo miestu. Užvažiujame ant Royal Mountain, pasigėrėtiną miesto vaizdą atsiskleidžia prieš akis. Didingos kapinės. Šv. Lauro upė, senasis Montrealis su savo plytų ir akmenų statyba. Visur dominuojanti prancūzų kalba. Aplankėme vieną gražiausių Notre Dame bažnyčią. Kiek laikas leido aplankome ir kitas žymias šio miesto vietas. Vakariene valgome puikiam „Old Munich“ restorane. Ne tik valgėme, gerėme bokalais iš bakelių prileistą alutį, kiti vyną, bet bavarų „Munich Quintet“ linksmo mus europietiškomis, mūsų širdims artimomis dainomis ir šokiais.

Sekmadienio rytą važiavome į Aušros Vartų lietuvių parapijos bažnyčią išklausti šv. Mišų. Po pamaldų šauliai mindaugiečiai vėl kviečia visus į salę. Vaisės ne menkesnės, kaip penktadienio vakare. Ne tik prisivaishinome, bet šeiminiškės dar pridėjo krepšelius ir keliene. Užsimezgė naujos pažintys, atnaujinamos senosios. Sunku skirtis su jais. Laikas eiti prie autobuso, bet niekas neskuaba. D.L.K. Mindaugo kuopos pirm. Mylė dėkoja už atvykimą, kviečia į jų kuopos 30 metų įsteigimo sukakties minėjimą. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos pirm. A. Zenkus dėkoja už malonų priėmimą, ypač šeimini-

kėms, kurios idėjo daug darbo suruošdamos tokias puikias lietuviškas vaišes. Laikui vietoje nestovint, nenoromis turėjome skirtis su montrealiečiais, nes mums reikėjo nugalėti 7 valandų kelionę, o laikrodis rodė jau 1 val. p.p. Klebonas atėjo į autobusą ir palaiminęs mus palinkėjo laimingos kelionės. 8 val. vak. laimingai grįžome į namus pilni gražiausių prisiminimų, išpūdžių, o kelieneje netrūks ta ir nuotykių. Vienas šeštadienį po pietų išėjęs iš restorano „pameta“ žmoną. Kitas gražindamas viešbučio ranktus atiduoda ir savo gyvenamo namo.

Ekskursiją organizavo kuopos pirm. g.š. A. Zenkus, jam talkino sekr. J. Miliauskienė. Dėkojame ne tik mūsų, bet ir Jono Vanagaičio, Martyno Jankaus kuopų šauklams, viešnioms, svečiams kurie vyko kartu su mumis. Apgailestaujame, kad visus norinčius važiuoti negalėjome priimti. Tikime, kad kitą kartą sutilpsime visi. Šauliškąs ačiū abiejų parapijų klebonams, kunigams: A. Miciūnui, MIC, ir A. Volungui už skelbimus biuleteniuose, o taip pat ir Lietuvių radijo „Aušra“ programos vedėjui E. Meiliui, taip rūpestingai informavusiam apie mūsų ekskursijos organizavimą oro bangomis.

J.M.

Žmogų, kuris parašė nemirtingą, bet nemoralia knygą, gali į amžinybę sekti prazuvių sielų procesija, kuri kiekviena prieš jį liudys paskutiniame teisme, kad parodyt jam ir visatai jo blogio neišmatuojamą dydį.

B.G. Cheever

DRAUGE GAUNAMI LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS LEIDINIAI

FILOSOFIJOS KILMĖ IR PRASMĖ. Antanas Maceina. 328 psl. 1978. Roma	\$16.00
GROZIS IR MENAS. Dr. Jonas Grinius. 399 psl. 1982. Roma	\$20.00
ISEIVJOS KLAUSIMAI. Juozas Eretas. 54 psl. 1974. Roma	\$3.00
LIETUVIAI XVIII AMŽIAUS VOKIEČŲ LITERATOROJE. Ignas Skrupskelis. 171 psl. 1967. Roma	\$10.00
LIETUVIŲ KRYŽIAI IR KOPLYTELES. Dr. Jonas Grinius. 180 psl. 1970. Roma	\$10.00
LIETUVIŲ LITERATŪRINĖ KRITIKA TREMTYJE. Vladas Kulbokas. 569 psl. 1982. Roma	\$30.00
METRASTIS, I tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 374 psl. 1965. Roma	\$14.00
METRASTIS, II tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 370 psl. 1966. Roma	\$14.00
METRASTIS, III tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 410 psl. 1967. Roma	\$16.00
METRASTIS, IV tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 410 psl. 1968. Roma	\$24.00
METRASTIS, VI tomas. Studija iš mokslo srities. Red. A. Liūma, S.J. 509 psl. 1985. Roma	\$38.00
KAZYS PAKSTAS. Tautinio šauklio odisėja (1893-1960). Juozas Eretas. 372 psl. 1970. Roma	\$20.00
RASTAI, I tomas. Bendrinė kalba. Antanas Salys. 570 psl. 1979. Roma	\$30.00
RASTAI, II tomas. Tikriniai vardai. Antanas Salys. 696 psl. 1983. Roma	\$36.00
RASTAI, III tomas. Įvairūs straipsniai. Antanas Salys. 545 psl. 1985. Roma	\$36.00
RINKINIAI RASTAI, II tomas. Konstantinas Avižonis. 463 psl. 1978. Roma	\$27.00
RINKINIAI RASTAI, III tomas. Konstantinas Avižonis. 567 psl. 1982. Roma	\$30.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUVAŽIAVIMO DARBAI, I tomas. Juozas Eretas. 542 psl. 1973. Roma	\$20.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, II tomas. Red. J. Eretas ir A. Salys. 472 psl. 1973. Roma	\$18.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, III tomas. Red. Juozas Eretas. 514 psl. 1972. Roma	\$20.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, IV tomas. Red. A. Liūma, S.J. 321 psl. 1961. Roma	\$12.00
LIETUVIŲ MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, V tomas. Red. A. Liūma, S.J. 647 psl. 1964. Roma	\$24.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, VI tomas. Red. A. Liūma, S.J. 496 psl. 1969. Roma	\$18.00
LIETUVIŲ MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, VII tomas. Red. A. Liūma, S.J. 427 psl. 1972. Roma	\$16.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, VIII tomas. Red. A. Liūma, S.J. 595 psl. 1974. Roma	\$22.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, IX tomas. Red. A. Liūma, S.J. 455 psl. 1982. Roma	\$32.00
LIETUVIŲ KAT. MOKSLO AKAD. SUV. DARBAI, X tomas. Red. A. Liūma, S.J. 390 psl. 1984. Roma	\$30.00
THE FOUNDATION OF THE UNIVERSITY OF VILNIUS. (1579) Royal and Papal grants. Paulius Rabikauskas. 75 ps. 1979. Roma	\$4.00
UZGESE ŽIBURIAI. Biografijų ir nekrologų rinkinys. A. Dambrauskas-Jakštas. 499 psl. 1975. Roma	\$20.00
VEIDAI IR PROBLEMS, lietuvių literatūroje. I tomas. J. Grinius. 406 psl. 1973. Roma	\$18.00
VEIDAI IR PROBLEMS, lietuvių literatūroje. II tomas. J. Grinius. 496 psl. 1977. Roma	\$20.00

Užsakymus siųsti:

Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Pastaba: Užsakant knygas per pašta pinigų neišsiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

CLASSIFIED GUIDE

IESKO DARBO

Moteris, kalbanti lietuviškai, ieško darbo prie liginio.
Tel.: 778-5434

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

67-tos ir Whipple apyl. išnuomojami naujai dekoruoti apšildomi butai po 3½ ir 4 kamb., po 1 miegamą. \$295 ir \$315 mėnesį. Pensininkams nuolaida.
Skambinti 779-6193.

MISCELLANEOUS

Want to buy used set of OLD American encyclopedias.
233-5017

REAL ESTATE

KOMPIUTERIŲ
pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

RE/MAX GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainijimas nemokamas.

GAGE PARK AREA — BY OWNER

In-law arrangement, 1½ story home, 3 bedrooms, 2 baths, 2 kitchens, all appliances, basement, garage, move in condition—must sell. PRICED RIGHT — \$46,900.
Tel.: 985-1537 or 472-8920

OPEN HOUSE BY OWNER

Sat/Sun — Aug. 30-31, 1-5
8123 S. Homan
(Between Pulaski & Kedzie)
Modern brick home, very clean, with AC, dishwasher, dining room, finished basement w/ fireplace & bar, extra shower, 2-car garage, lots of storage space. \$50's.

No. 669 — Pravažiokite — gyvenvietę netrukdykite — 3533 West 66 Place, 6 kamb. mūrinis. 3 dideli miegamieji, modern. virtuvė ir vonia. Didelis sklypas su šoniniu įvažiavimu ir naują 2-ju maš. garažą. Pusiaus įrengtas rūšys. Aluminijaus sofitai & fascia. Nauji žiem. langai. Nauji dažyta viduje ir lauke. Uždaras porčius galėtų būti TV kamb. ar keltivas miegamasis. Tuojau galima užimti. Pusė bloko iki parko. Įmokėti \$3,100. Skambinkite dabar.

No. 652 — 57th & St. Louis — Giminė gyvenamasis arba pėno uždirbimas — 5 kamb. mūr. namas su 2 didž. mieg. ir uždaryta apšildoma veranda. Geras 3 mieg. rūšys būta motinai arba išnuomavimui. 2 maš. mūr. garaž. naujas katilas, nauji vesta elektra, ir nauji kilimai. Puikus pirkiny — tik \$49,900. Skambinkite dabar.

No. 575 — 67th & Lawrence. 6 kamb. mūr. namas su šoniniu įvažiavimu. 3 karališki mieg., 1½ prausyklos, įrengtas rūšys, centrinis šildymas, didokas sklypas su šoniniu įvažiavimu, nauja krosnis ir stogas. 2 maš. garaž. Ilgai neliks pardavimui. Skambinkite dabar.

No. 676 — Pravažiokite — gyvenvietę netrukdykite 3650 W. Marquette 2-ju butų po 5 kambarius „sided“ namas, kiekviename bute 2 mieg., modern. virtuvė, pilnas rūšys. Didelis sklypas, 2 maš. garažas. Po susirinkimo nuomos, tikait 260 dol. per mėnesį mokėsite už namą. Skubėkite, skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pas skambinkite užfonia. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINOS IR ŠALDYTUUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-6624 po 5 val. vakaro
Kalbėti lietuviškai

ALOYZAS BARONAS

Daiktai kasdieniniai

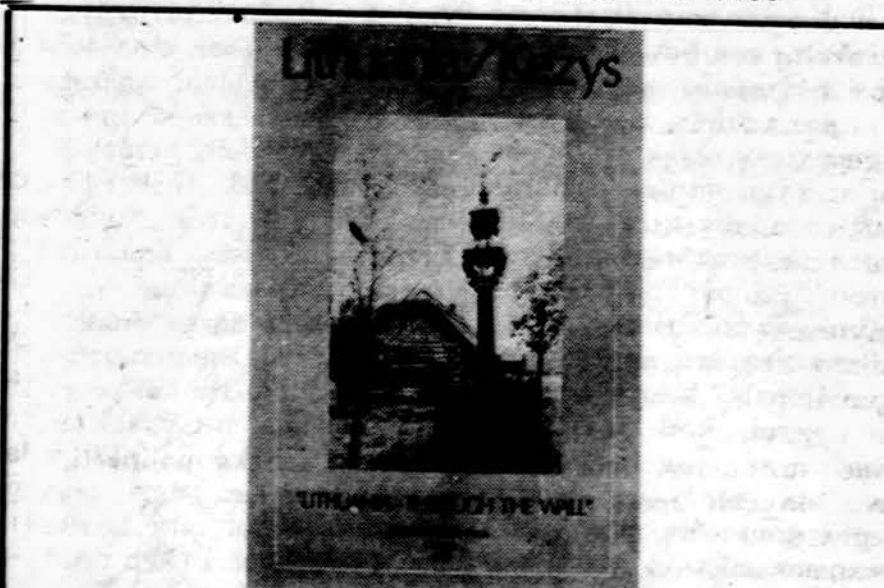
POEZIJA

Pomirtinis eilėraščių rinkinys, išleido Nijolė Baronienė savo vyro a.a. Alojzo penkių metų mirties sukaktį paminėti, iliustravo dail. Ona Stankaitė-Baužienė.

Duotas ir pilnas A. Barono knygų sąrašas.

Kaina su persiuntimu \$6.00
Illinois gyventojai dar pridėda 40 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Pranešame, kad iš spaudos išėjo nauja Algimanto Kezio fotografijų knyga LITHUANIA — THROUGH THE WALL. Knyga didelio formato, 105 puslapių su nuotraukomis apie Lietuvą, kurias Kezy padarė lankydamasis Lietuvoje 1983 metų rudenį. Tai dešimties dienų trukusios viešnagės Lietuvoje fotografinis dienoraštis su paties fotografo angli kalba parašytais komentarais apie lankytas vietas — Vilnių, Kauną, Trakus, Anykščius, Rumiškės. Įžanga knygai parašė Kazys Almenas, išleido Loyola University Press Čikagoje, gaunama „Drauge“ ir pas platintojus.

Kaina su persiuntimu: \$17.50

Illinois gyventojai: \$18.78

MOKYTOJĄ ONĄ KAZICKIENĘ AMŽINYBĖN IŠLYDĖJUS

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1986 m. rugpjūčio mėn. 28 d. 5

A. a. Antanas Tamulionis su a. a. prel. Mykolu Krupavičiumi viename pokalbyje.

PASKUTINIS SUDIE

A. a. Antaną Tamulionį atsisveikinant

AURELIJA BALASAITIENĖ

Sunkiai beprisimenu Antanines, kurių nebūčiau drauge su gražiu būriu bičiulių ir draugų atšventusi a. a. Antano Tamulionio ir jo dukros dr. Dangulės Tamulionytės vaishinguose namuose. Tai jauki šeiminė šventė, tapusi tradicija, kurios centre vyraavo maloni, kukli, miela, bet darbšti ir iš tikro džiūskai išstvinga asmenybė. Deja, po ilgos ir sunkios ligos, š. m. rugpjūčio 6 d. pedagogas, visuomenininkas ir idealistas Antanas Tamulionis, aprūpintas šventais sakramentais, iškeliavo į amžinybę, dideliame liūdesyje palikdamas savo dukrą Dangulę, broli Petrą ir eilę giminių bei artimųjų. Jo mirtį pergyvena ir daug jo bičiulių, kolegų mokytojų ir mokinių būrys, turėjęs džiaugsmo mokyti ar dirbti su velioniu.

Antanas Tamulionis, jauniausias Džukijos ūkininko šeimos sūnus, ragavęs ir caristinės mokyklos, per savo igimtą atkaklumą ir veržlumą baigė aukštuosius mokslus, mokytojavo Lietuvos mokyklose ir gimnazijose, buvo ateitininkų veikėjas, krikščionis demokratas, o raudonajam terorui pasiekus Lietuvą, buvo suimtas, patalpintas Kybartų kalėjime, vėliau perkeltas į Kauną ir nuteistas dešimčiai metų kalėjimo. Prasidėjus Vokietijos-Sovietų Sąjungos karui, jis buvo išlaisvintas ir grįžo vėl į pedagoginį darbą. 1941 metų pabaigoje vedė pedagogę ir kalbų mokytoją Vitaliją Radzevičiūtę, o Austrijoje, išgyvenant ankskyvąsias pabėgėlio gyvenimo dienas, įjėdviem gimė dukra Dangulė, kuri eina savo tėvų pėdomis, išgydama daktarata iš prancūzų kalbos ir literatūros, nenuilstamai dirbdama lituanistinį švietimo darbą ir išleidusi prieš dvejus metus lietuviškai nekalbantiems lietuvių kalbos vadovėlių „Lietuviai esame mes gimę“.

Isikūrimo dienos Amerikoje nebuvo lengvos, bet Antanas, nors ir dirbdamas fizinį darbą geležinkelio bendrovėje, toliau išliko ištikimas savo pašaukimui, panaudodamas savo pedagoginį žinojimą ir patirtį mūsų ateinančių kartų labui. Būdamas aktyvus ateitininkas ir krikščionių demokratų partijos narys, susidarius galimybėms, įsteigė Clevelande pirmą lituanistinę mokyklą, pavadintą Vysk. Valančiaus vardu. Nugalėjęs įvairius sunkumus, mokykla gyvavo daugelį metų, išleidusi gražų skaičių abiturientų, pasirodusių tiek lituanistiniam, tiek visuomeniniam darbui. 1965 metais jis buvo pakviestas vėliau įkurtos Šv. Kazimiero mokyklos vedėju ir buvo vienas iš aukštųjų lituanistikos kursų lektorių. Jo dėka Vysk. Valančiaus mokykloje buvo įsteigta pirmoji Clevelando tautinių šokių grupė, vėliau išsivysčiusi į garsiąją Grandinėle.

Susipažinus su to tauraus dūko biografija, išryškėja

idealistiškai nusiteikusi asmenybė, kuri sugebėjo be didelių pastangų, patoso ar prakalbų spinduliuoti į aplinką taip, kad joje brendę ir vystęsi pozityvios lietuviškos veiklos aspektai. Kaip žmogus privaičiame gyvenime jis buvo tikras „senojo rango“ džentelmenas, nepamiršdamas dar europietišku mandagumu taisyklių, nevengdamas pasakyti malonų žodį, o jo vaishingumas buvo iš tikro šiltas ir nuoširdus.

Penktadienį, rugpjūčio 8 dienos vakare, Jakubauskų koplyčioje buvo atsisveikinimas, kurį pravedė jo ilgametis bičiulis ir idėjos draugas Pranas Razgaitis, detalai nušviesdamas velionio gyvenimo elią. Clevelando LB apylinkės vardu su velioniu atsisveikino pirmininkas Vladas Čyvas, buvusių mokinių Amerikoje vardu — Dalia Stanišienė, buvusių kybartiečių mokinių vardu — Leonas Keženis, Krikščionių demokratų ir Vytauto klubo vardu — Algirdas Kasulaitis, Šv. Jurgio parapijos ir Vyčių vardu — Marytė Trainauskaitė, kuri taip pat velioniu ir karšta idėja lietuviškų gėlių puokštę. Psalmes skaitė dr. Augustinas Idzels ir dr. Živilė Vaitkienė. Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius pravedė maldas. Kitą rytą Šv. Jurgio bažnyčioje susirinko gražus būrys Clevelando lietuvių išlydėti mielą velionį į amžino poilsio vietą. Kun. Juozas Bacevičius pasakė nepaprastai gilų ir jautrų atsisveikinimo žodį. Šv. Mišias koncelebravo keturi kunigai: kun. Juozas Bacevičius, Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Aleksandras Goldikovskis ir kun. Kęstutis Žemaitis. Vargonais solistą Bronių Kazęją palydėjo Šv. Jurgio parapijos ilgametis vargonininkė Jūra Blynaitė. Graudu buvo girdėti lietuviškas kankles, kuriomis grojo Aukšė Bankaitytė ir seserys Julija ir Lilė Gelazytės.

Nežinia, kas iš mūsų sulauksime ateinančių Antaninių, bet jau kvietimo į Antano Tamulionio vardines nebus. Prisimenu vieną jo vardinę skaitytą kupletą ištrauką: „Ar bus potvynis ar tvanas, mes pasveikinsim Antaną. Lietus, audros, piktos liūtys netrukdys su juo mums būti“.

O dabar telieka palinkėti, kad jam būtų lengva Amerikos žemėlė, nes jo svaia pamatyti savo gimtosios Džukijos laisvą dangų neišsipildė, kaip daugelis liūdesių ir svajų neuina į kapus. Tik paskutinis sudie, susiliejęs su kanklėmis ir vargonais, su ašaromis ir vystančiomis gelėmis, vis dar aidai likusiųjų širdyse. Iki pasimatymo!

Puikybė yra menkystės ženklas. V. Hugo

Rugpjūčio 4, saulės pirmiesiems spinduliams budinant gamtą, savuose namuose, graudulingo sielvarto prislegtam vyrui stebint, sulaukusi kone 92 m., amžinybėn iškelio buvusio ilgametę pradžios mokyklos mokytoja Ona Gricevičiūtė-Kazickienė, šias eilutes rašančio trisdešimties metų kaimynė. Užgeso staiga, lyg vėjo užpūsta žvakė. Visą laiką buvo sveika, guvi ir su savo 53-jų metų vedybinio gyvenimo palydovu džiaugėsi šiuo gražiuoju gyvenimu.

Velionės ilga, kartais labai rami, kartais didžiai audringa gyvenimo kelionė apėmė Latviją, Lietuvą, Vokietiją ir Ameriką. Gi paskutinės tos kelionės stotis buvo Priskelimo kapinės, esančios Philadelphiajos pašonėje.

Šį pasaulį išvydusi 1894 m. gruodžio 17 Liepojoj, laimingas jaunystės ir vaikystės dienas praleido prie ošiančios Baltijos jūros, aštuonių vaikų šeimoje. Anot velionės, Gricevičiai nebuvo turtingi, nes visos šeimos maitintojas buvo tik tėvas, dirbantis prie geležinkelio. Tačiau jos židinį gaudė giedri nuotaika, pagarba vienas kitam, tarpusavio meilė. Gal būtų dėl to Gricevičių namai nuolat buvo pilni svetimų žmonių.

Tėvai rūpinosi, kad vaikai būtų ne tik sotūs, bet kad jie būtų ir laimingi. Dažnai sekma dienais pasamdydavo vežikus, kurie juos išveždavo už miesto, kad galėtų pasiūdiugti gamtą, pakvėpuoti grynu oru bei pasiautėti plačiuose laukuose. Onutė su malonumu prisimindavo jūrą ir joje patirtus malonumus. Ją ypač traukdavo, kai jūra būdavo audringa, kai žaibai skrodami dangų liedavo vandenį. Už tai nuo mamos kartais gaudavo rykščių. Gal dėl aukščiausio suminėto priežasčių vaikai ir gyvenimą išėjo socialūs ir veik visi sulaukė ilgo amžiaus.

Pasimokiusi Liepojoj veikiančioji gimnazijoje, velionė tapo mokytoja ir darbavosi lietuvių pradžios mokykloje, kurios vedėja buvo Jonė Garnytė. Latvijai atgavus nepriklausomybę, profesionalams buvo įsakta priimti to krašto pilietybę, nes kitu atveju jie būtų atleisti iš tarnybų. Lietuviams patriotams tai buvo gana sunki dilema: visam laikui pasilikti Latvijoj arba vykti į mylimą protėvių žemę, nesant tikriems, kad galės dirbti profesinį darbą. Po ilgokų svarstymų, pirmoji į Lietuvą išvyko Garnytė ir tuojau tuometinėje Ukmergės progimnazijoje pradėjo dėstyti vokiečių kalbą. Žinodama, kad ir Gricevičiūtė labai nori persikelti į Lietuvą, padėjo jai darbą gauti Utenos pradžios mokykloje. Jos vedėjas tada buvo Alfonsas Kazickas, žymus krikščionių demokratų veikėjas. Tarp jų dviejų užsimezgė artima draugystė, kuri 1933 m. nuvedė prie altoriaus, į laimingą šeimos gyvenimą.

1920 m. atvykusi į Uteną, ten, išskyrus kelis trumpus paskyrimus į kitas mokyklas, darbavosi iki 1944 m. pasitraukiant į Vakarų. Šis, nors trumpas jos ilgo gyvenimo laikotarpis, buvo bene laimingiausias. Didžiausi vargai prasidėjo su mazu sūneliu Algūčiu atsidūrus karo audrų maišatyje. Juos kiek švelnino velionės apskurimas ir geras vokiečių kalbos mokėjimas. Pokario Vokietijoje teko keliauti iš lagerio į lagerį. Betgi daugiausia laiko praleido Wiesbadene ir Kasselyje. Čia vėl uoliai įsijungė į švietimo darbą. 1950 m. atvyko į Philadelphiajos ir duoną pradėjo pelnytis su kinu fiziniu darbu.

Velionė buvo tos kartos, kuri bene daugiausia pasidarbavo

Lietuvos labui. Ji ne tik švietė, bet ir auklėjo šimtus vaikų, kurie vėliau vienokiu ar kitokiu būdu įsijungė į Lietuvos gerbūvio kėlimą.

Velionę visą gyvenimą lydėjo išskirtina meilė žmogui, gamtai, dvasinė ramybė, didelis vaishingumas. Spinduliavo kažkokia idealaus žmogaus šiluma. Gyvenimo sukuriuose stiprybės sėmėsi nuoširdžioje maldoje. Šiomis būdo savybėmis, tarsi galingu magnetu, prie savęs traukė ir mažą, ir seną, ir kitos tautybės bei religijos žmogų.

Gyvenant svetimtųjų tarpe, teko stebėtis, kokį didelį respektą jie jai reikė. Pasirodžius gatvėje visi ją šnekinė, siūlė savo patarnavimus. Kai kurie ją vadino „grandma“ apdovanodavo ir bučkiais. Tokios Dievo dovanos daug kas norėtų, bet, deja, mažai kas ją turi. Vienam likus, didelį velionės nuoširdumą bei rūpestį teko patirti ir šiomis mintimis besidalinančiam. Mirties žinią skaudžiai išgyveno ne tik šeima, draugai, pažįstami, bet ir kaimynystėje gyvenantys kiti tautiečiai, jai pagarbą pareiškę šermentyse.

A. a. Ona Kazickienė buvo įdomi ir tuo, jog netikėjo į jokias dietas bei daktarų patarimus. Sakydavo: „Valgyk, kas patinka, o apie sveikatą pats geriau žinai, kaip daktarai“. Prieš daugelį metų buvo susirgusi vidurių žaizda (ulceriu). (Tai buvo jos pirmas sunkus galavimas). Iš ligoninės grįždama parsivežė ilgą sąrašą, ką valgyti ir ko vengti. Ji tuojau išmetė ir nedarė jokių pakeitimų savo dietoje. Pirminis, kad gal nesveika vartoti per daug druskos, juokaudama atsakydavo, jog esanti gimusi prie jūros ir norinti stūriai valgyti.

Rugpjūčio 9 velionės palikai iš Mykolo Bigenio šermentinės buvo atlydėti į Šv. Jurgio bažnyčią. Čia juos sutiko klebonas kun. Juozas Anderlionis ir Stasio Petraičio giesmės, palydimos vargonais, kurios kiek priminė raudas. Jos ir Mišių metu gražiai jungėsi į liūdesio nuotaiką.

A. a. Ona Kazickienė

Skaitymus atliko Edmundas Binkis, Philadelphiajos ateitininkų sendraugų skyriaus valdybos narys. Klebono pamokslas vedamoji mintis buvo, jog nuoširdžiai tikinčiam žmogui nėra reikalo bijoti mirties, nes Kristus pabrėžė, kas tiki į Jį, tas gyvens per amžius.

Kapinėse laidojimo apeigoms baigiantis, klebonas ant velionės karsto užbėrė žiupsnelį iš Lietuvos atvežtos žemės. Tuo simboliškai buvo išreikšta, kad kur mes bebūtume, savoji žemė mums vis tiek yra brangiausia. B. Vaskaitis, atsisveikindamas savo ir Philadelphiajos ateitininkų vardu, pasakė velionės gyvenimo kelią, pastebėjo, kad daug kas jos pasigęs, jų tarpe ir paukšteliai bei voveraitės, kurias ji iki paskutinės dienos savajame kieme nuoširdžiai maitino ir mylėjo. Atsisveikinimą baigė poetės O.B. Audronės žodžiais: „Visi iškelia nam / Po vieną... / Gal ten susitiksimės kartu, / Ir Viešpaties amžina diena / Gyvensime drauge — / Mes ir Tu“.

Giliame liūdesyje paliko vyrą Alfonsą, sūnų Algį, vaikaitį Algutį su žmona, seserį ir broli Lietuvje, dvi vyro seseris: Stefaniją Los Angeles ir Genę Rusijoje. Jiems visiems reikiu nuoširdžią užuojautą.

Paskutiniu laidotuvių aktu, Fischer restorane, buvo užverstas a. a. Onos Kazickienės ilgo, prasmingo gyvenimo knyga. Ramiai išleis Viešpaties prieglobstyje!

Bronius Vaskaitis

SAVITAS VANDENTIEKIS

Privatus Rensselaerville institutas Jungtinėse Amerikos Valstybėse padarė išvadą, kad Afrikos sausą gali sumažinti istiesus 2900 km ilgio vandens vamzdį iš Amazonės iki Afrikos. Šis projektas kaštuotų 10 milijardų dolerių ir padarytų Afrikos dykumą 50 metų derlingą. Kad sulaikyti Saharos eismą į Pietus penkių kilometrų greičiu per metus, reikia sluoksnius po paviršium užpildyti vandeniu. Geriausias būdas

būtų Nigerio ir Zairės upių vandenį akvaduktais ir pompomis nuleisti į dykumą. Taip pat ir Amazonės vandenį, kurio pristatymas kaštuotų pigiau, negu statyti akvadukus pačioje Afrikoje. Manoma ir ledkalnius transportuoti į Afriką, kad jų tirpstantis vanduo laistytų dykumą.

— T.

Is visų jausmų, kurie terorizuoja mūsų sielą, nėra žalingesnio, kaip nepažabota puikybė, perdėtas reikalingumas nepelnytos garbės. Fridrichas Didysis

A.†A. Vytautas Vitkauskas

Gyveno Albia, Iowoj, anksčiau Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1986 m. rugpjūčio 25 d., Iowoj, sulaukęs 51 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 37 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Sue (Robinson), sūnūs Vytautas ir Saulius, dukterys Vida Graukauski (vyras Lester), Natalija Vitkauskaitė ir Jean Robinson, dukraitės Jennifer, Sabrina ir Tina, tėvai Vytautas ir Anelė Vitkauskai, uošvis Don ir uošvienė La Vera Pettibone (gyv. Iowa).

Priklausė Kolumbo Vyčiams #4167 Iowos skyriui, Amerikos Legionui #136 (Howard Cessna postui).

Kūnas pašarvotas Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California, ketvirtadienį, rugpjūčio 28 d. nuo 2 iki 9 v.vak.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugpjūčio 29 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, tėvai, sūnūs, dukterys ir jų šeimos.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 523-0440.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

PADĖKA

Viešpats pašaukė amžinybėn mano mylimą žmoną

A.†A. ELENA

Šių metų liepos mėnesio 28 dieną. Už maldas ir už užuojautas visiems nuoširdžiai dėkoju. Ypač dėkoju kun. V. Zakariui už maldas pranciškonų koplyčioje St. Petersburge ir kun. J. Borevičiui už maldas jėzuitų koplyčioje bei Šv. Kazimiero kapinėse rugpjūčio mėn. 27 d. Chicagoje. Dėkoju visiems dalyvavusiems abeiose pamaldose, laidotuvėse ir vaišėse. Didelis ačiū Elenutės sesutei Valei ir jos vyriui kun. dr. E. Geruliui už visokeriopą pagalbą mano liūdesio valandose ir už vaises pamaldų — laidotuvių dalyviams.

Henrikas Bugarevičius

GRUODIS: DAINOS LILIAN ŠUKIS

Raminta LAMPSATIS, piano

Lilija Sukytė debiutavo Stratford (Kanadoje) "Figaro Vestuvėse", du metus dainavo Metropolitan Operoje, po to buvo pakviesta į Muncheną atidaryti operos festivalį su Brigitte Fassbaender ir nuo to pateko į pasaulinį dainininkų elitą. Lilija gastroliavo po visą Europą su dideliu pasisekimu, nes kritikai ypatingai vertina jos diktą, stilistinį supratimą, ir balso švelnią lyrinę spalvą.

L. Sukytė plokštelėje įdainavo komp. J. Gruodžio dainas: Rugėžis, Agnė, Rūta, Pavasario naktis Berlyne, Ko čia taip ilga, Vėjavaikis, Alyvos, Diemedžių žydėjimas, Visur tyla, Burtai. Liaudies dainos: Rudens tytumai, Aš, Anyta, Ešk, karvute ir kitos. Prie piano muzikos profesorė Raminta Lampsaitytė.

Išleido LIETUVA records, München, West Germany.

Kaina su persiuntimu 11 dol. Illinoisaus gyventojai dar pridėda 30 ct. valstyjos mokesčio.

Užsakymus siųgti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

APLINK MUS

x „Draugas“ ateinanti pirmadienį, rugsėjo 1 d. visą dieną bus uždarytas — nedirbs nei redakcija, nei administracija, nei spaustuve dėl Darbo dienos šventės. „Draugas“ neišsiras antradienį, rugsėjo 2 d., bet visa įstaiga tą dieną dirbs ir išleis trečiadienio, rugsėjo 3 d. numerį. Šeštadienį, rugpjūčio 30 d., administracija bus atidaryta iki 12 val. dienos.

x Čiurlionio ansamblis, mišrus choras, moterų choras ir kanklininkai, paruošė naują repertuarą, kurį išgirsime rugsėjo 20 d. 7 val. vak. Jaunimo centre. Bilietai gaunami Margučio raštinėje ir Vaznelių parduotuvėje.

x Gražina Rožė Mainelytė-Jasinskienė iš Floridos yra atvykusi į Chicago ir apsistojusi pas savo seserį Bertasiene. Iš St. Peterburgo, Fla., ji išvyko jau liepos 11 d. buvo sustojusi pas savo gimines Clevelande ir Kent, Ohio, o dabar vieši Chicagoje ir atlieka įvairius reikalus su Lietuvių Archyvu ir kitomis institucijomis. Ji aplankė ir „Draugo“ redakciją, nes yra bendradarbė ir rėmėja.

x Dr. Kazys ir dail. Marija Ambrozaitis, Chester, Ind., mūsų rėmėjai, kiekvienais metais dalyvauja „Draugo“ metiniuose koncertuose ar kituose renginiuose. Šiais metais taip pat dalyvauja „Draugo“ baliuje rugsėjo 28 d., sekmadienį, Martinių pokylių salėje, Evergreen Park, Ill. Dr. K. Ambrozaitis yra šakota asmenybė, kuris yra ne tik veiklus visuomenininkas, bet ir nuosirdus rėmėjas lietuviškos kultūros bei veiklos.

x Inž. Kazimieras Račiūnas, spaudos ir įvairių organizacijų rėmėjas, savo aukomis visados prisideda prie mūsų religinių bei tautinių minėjimų rengimų. Jis taip pat laiškais reaguoja, kai politikai ar religijai vadovai neteisingai paličia Lietuvos bei lietuvių reikalus. Įsijungęs į Balso Beverly Shores skyriaus veiklą, jis pažadėjo talką rengiamajam gegužinėj, kuri bus rugsėjo 7 d. Pocių sodybos gražiame ažuolyne.

x Už a.a. Vilniaus ir Eulalijos Žirgulevičių sielas š.m. rugpjūčio 30 d., šeštadienį, 8 val. 30 min. Tėvų Marijonų koplyčioje bus atnaujami šv. Mišios. Kolegas, draugus ir gimines kviečiame pasimelsti už juos.

(pr.)

x Chicago Lietuvos Tarybos ruošiamas pobūvis-gegužinė įvyks rugpjūčio 31 d., sekmadienį, Aniceto ir Aldonos Grinių sodyboje: 143 G.vė, Box 18, Lockport, Ill. Pobūvio dalyviai bus vaišinami lietuviškais valgiais. Veiks geromis įrengtas baras. Atsilankiusieji svečiai galės išmėginti savo laimę turtingais laimėjimais. Maloniai kviečiame visus Alto bičiulius ir rėmėjus šiame pobūvyje dalyvauti.

Valdyba (pr.)

ARAS
Dengiamieji taisyklės visų rusų
STOGUS
Su aukštu patyrimu, esame
apdrausti. Pats prižiūrimas darbas.
ARVYDAS KIELA
737-1717
arba tarp 10 v. r. ir 8 v. v.
Tel. 134-9655

x Tautinių šokių ansamblis „Grandis“ po vasaros atostogų renkas registracijai rugsėjo 4 d., ketvirtadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo centre. Tą dieną tuo pačiu laiku bus priimami ir nauji šokėjai. „Grandis“ studentų ratelis darbo metus pradės rugsėjo 14 d., sekmadienį, 5 val. vak., o jaunesniųjų šokėjų ratelis rugsėjo 16 d., antradienį, 6:30 val. vak. Jaunimo centre. Buvę šokėjai ir nauji bei veteranai šokėjai prašomi užsiregistruoti. Ansambliui vadovauja Irena Smieliauskienė.

x Aldona Vasaitytė-Segal su vyru iš San Francisco nuvyko aplankyti savo dukters Naujoje Gvinėjoje — Papua valstybėje. Iš ten ji atsiuntė savo išpužius, kuriuos norėjo perrašyti IBM mašinėlė, priklausanti dukrai, bet naktį kilo audra ir perkūnija nutraukė visą elektros Taigi ir IBM mašinėlė neveikė.

x Natalija ir sol. Jonas Vazneliai, Beverly Shores, Ind., „Gifts International“, 2501 W. 71 St., Chicago, Ill., (tel. 471-1424) savininkai, įsigijo bilietus į „Draugo“ metinį banketą, kuris bus rugsėjo 28 d., sekmadienį, Martinių pokylių salėje, Evergreen Park, Ill. Sol. J. Vaznelis yra Chicago lietuvių operos vėlininkas, kuris savo gražiu balsu ir išvaizda visuomet publikai šiltai priimamas scenoje. N. Vaznelienė daugiausia tenka rūpintis krautuvės — prekybos reikalais.

x Dana Dirvonienė, Montessori mokyklos Lemonte „Žiburėlio“ vedėja, vasaros metu dirbo Montessori mokytojų paruošimo kurse, kaip viena iš pagrindinių dėstytojų. Ji taip pat davė Montessori kursą Chicago valstijos universitete, kur kursą lanko viešųjų mokyklų mokytojai, norį Montessori pritaikyti savo klase.

x Dr. Adolfas ir Algė Šležai, Flossmoor, Ill., mūsų garbės prenumeratoriai, rėmėjai, visuomet dalyvauja „Draugo“ metiniame baliuje. Šiais metais taip pat sutiko dalyvauti. Balias bus rugsėjo 28 d., Martinių pokylių salėje, Evergreen Park, Ill. A. Šležienė yra daug prisidėjusi prie Vasario 16-sios gimnazijos lėšų telkimo Vokietijoje ir Amerikoje, o dr. A. Šležas kurį laiką vadovavo „Atėities“ fondui, o šiais metais yra išrinktas į LFB centro tarybą.

x „King and I“ — visiemis matytinas filmas video pagalba bus rodomas Alvudo pažmonyje Lietuvio sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Kun. Juozo Juozovičiaus kilnios mintys. Kraujopūdyto matavimas. Alvudo gėrybėmis pasivašinimas. Šalta ir šilta užkanda. Visi laukiami.

x A. Čepukas, Welland, Ontario, Kanada, grąžino laimėjimų šakneles, pridėjo 15 dol. auką su prierašu: „Esu pensininkas, bet su „Draugo“ negaliu skirtis, nes jis yra mano draugas... siunčiu priedą spaudos reikalams. Geriausi linkėjimai redakcijai ir administracijai“. Nuosirdus ačiū už auką ir gražius žodžius.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7-7747. (sk.)

x Reikalingas kasininkas (teller) dirbti pilną laiką. Turi mokėti naudoti rašymą mašinėlė. Nebūtinas kasininko patyrimas. Skambinti Mutual Federal Savings — tel. 847-7747. (sk.)

Balso gegužinėje prie Laimės šulinio. Iš kairės: B. Andriukaitis, Elena Jasaitienė, pirm. St. Vanagūnas, Sofija Plėnienė, Simas Jokūbaitis, Antanas Valavičius, Laima Vaičiūnienė, Birutė Jasaitienė ir Algis Čepėnas.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

BALFO GEGUŽINĖ

Rugpjūčio 18 d., sekmadienį, Jaunimo centre buvo surengta Chicago Balso gegužinė. Chicago Balso apskrities valdyba jau penktą kartą savo gegužines rengia po svečių Jaunimo centro stogu. Čia nebais, kad gali lyti arba būti labai karšta — Jaunimo centro pastogė ir vėsinamos salės apsaugo nuo įvairių gamtos netikėtumų, kurie kartais gali Balso darbininkų darbus ir pastangas paversti niekais.

Chicago Balso darbuotojai jau šeštadienį pradėjo rengtis sekmadienio gegužinei. Jaunimo centro salės tiesė stalus, rikiavo butelius, skuto bulves, kepė pyragus, rūšiavo ir numeravo gėrybių tautiečių suaukotas laimės šulinius. O sekmadienį iš ryto lyg skruzdės bėgiojo, tvarkėsi ir laukė svečių, nes visi žino, kad gegužiai priimtas ir gerai pavaišintas žmogus yra dosnesnis. Prie vartų atvykstantiems svečiams pasitiko J. Bagdžius, J. Blažys, J. Kavaliauskas, J. Motuzas, P. Padvaiskas ir A. Zaura.

Įėjus į Jaunimo centrą koridoriuje buvo išdėstyti didieji laimėjimai, kurių viduryje karaliavo Ankaus Baltic kepyklos keptas didžiulis raguolis ir Kupcikevičienės Talman delikatesų šeimininkės keptas skanus pyragas. S. Andriukaitienė, Stef. Galesienė, E. Mickienė ir A. Tautkuvienė, vadovaujamos A. Repšienės ir J. Janulavičienės, siūlė visiems bilietus ir visiems žadėjo laimę.

Įėjus į didžiąją salę, akį traukė nepaprastai turtingas dovanomis, dosnių Chicago lietuvių sudovanotomis, laimės šulimis, Laimės šulimis — tai dvi eilės stalų per visą ilgą Jaunimo centro didžiosios salės sieną ištiestų ir apkrautų akį veriančiomis gėrybėmis. Ko čia nebuvo. Pradedant nuo adatos, pieštuko, skarelės, puoduko, knygų, gintaro ir meno dirbinių ir t.t. Ši gausybė netoli 1500 dovanų kiekvieną traukė išbandyti laimę. Retas kuris atsispyrė pagundai, o dar retesnis nieko nelaimėjo. Ši gausių dovanomis Laimės šulinį tvarkė Antanas Valavičius, Algis Čepėnas, Ona Gradinskienė, Albina Savickienė, Sofija Plėnienė, Alina Vadeišienė, Laima Vaičiūnienė, Elena Jasaitienė, Matilda Marcinkevičienė, J. Ivauskienė ir Birutė Jasaitienė. Šie žmonės jau patyrę, penkeri metai iš eilės pakviesti Birutės Jasaitienės, suskirsto, išdėsto, sunumeruoja, o paskui laimėjusiems išdalina visas dovanas.

Didžiosios salės kampe ir apatiname koridoriuje prisiglaudę barai, kur kiekvienas ištroškęs pikniko dalyvis

buvo atgaivintas. Baruose dirbo Alf. Čičelis, P. Medžinskas, Pr. Pečkaitis, P. Padvaiskas, P. Peleckas ir Tavaras.

Jaunimo centro mažojoje salėje valgykla, iš čia nė vienas neišėjo alkanas. Virtuvėje šeimininkės kepė kugelių, tušino kopūstus su dešrom, čirškino viščiukus. Vyriausia šeimininkė E. Pajėdienė su pagalbininkėmis S. Januškiene, J. Skamiene, V. Balciškyte ir savo šeima Birute Harrington, Regina Pierson, Izab. Epa ir Rimu Pajėda skaniai vaišino pikniko lankytojus. Nenuilstantis Balso darbuotojas K. Rožanskas ilgus metus rūpinasi gėrybių barams ir virtuvei supirkimu.

Išbandžius laimę ir skaniai pavalgčius, Jaunimo centro kavinėje kiekvienas galėjo pasivašinti skaniais daugybės šeimininkių keptais pyragais ir skania kava. Čia kavą virė ir visiems patarnavo J. Tamasevičienė, A. Rašienė, V. Milavickienė, L. Pakutienė, B. Veiverienė, J. Pileckienė, L. Samuolienė, E. Šniokaitė, J. Lungienė ir Vincas Paviličius, o juos visus rikiavo Grasilija Meiluvienė.

Gegužinės kasininkai Br. Andriukaitis, K. Čepaitis, B. Gelažius, A. Katelienė, S. Jokubaitis, J. Jokubka ir L. Šimaitis skaičiavo taip reikalingus Balfui uždirbtus centus ir dolerius. Balfas turi daug darbininkų, kurie aukoja ir aukojasi, turi daug dosnų rėmėjų kurie supranta šalpos reikalingumą ir Balfą visokeriopai remia. Gegužinės atsilankė apie pusę tūkstančio tautiečių, kurie savo auka parėmė šalpos darbą. Svečių tarpe, be kitų, matėme ir Balso centro valdybos pirmininkę Mariją Rudienę, kuri, nors ir su gipsuota ranka, bandė laimę laimės šulinyje ir visur dalyvavo.

Saunos ir grakščios „Grandies“ šokėjos „režginėlės“ šokyje. Priekyje Alytė Gražytė, Aušra Jasaitytė ir kt.

Nuotr. J. Tamulaičio

LIETUVIŠKAI NEMOKANČIŲ MOKYMAS

Mokytojų studijų savaitė (2)

JUOZAS MASILIONIS

Po sekmadienio tvankios dienos išaušo gražus ir vėsus pirmadienio, pirmosios darbo dienos, rytas. Manote, kad nematėme aušros? Matėm, nes keliamės 7 val. r., o tai Chicagoje 6 v.r., tai ne juokai.

Dienos pirmininku pakviestas Vacys Kavaliūnas iš Clevelando, pedagogas ir rašytojas. Šiai dienai skirtos dvi ilgesnės paskaitos. Visą priešpietį užima Valerija Sparkytė, mokytoja ir Chicago Pedagoginio lit. instituto lektorė. Jos tema — „Įvairūs metodai nemokantiems lietuviškai mokytis“.

Prelegentė aptarė keletą nemokantiems lietuviškai mokytis metodų ir aptarė kai kuriuos išleistus ir vartojamus vadovėlius. Vienas iš metodų yra klausyti ir imituoti, nebūtinai dar suprausti. Galima tam reikalui naudoti plokšteles, juostas, jas klausyti, pagal jas tarti. Yra seniau išleista knygtė „Kalbėkim lietuviškai“, mažai kur beginama. A. Rinkūno vadovėliuose pradeda nuo fonetikos, panašiai, kaip jis darė savo „Kregždutėse“. Jis per daug greitai pereina į sunkius ir naujus dalykus. Maziems galima naudoti G. Cesienės II sk. pratimus, nors ne tam jie skirti. L. Dambriūno ir kt. „Introduction“ sunkesnis, skirtas universitetams, bet galima kai kuo pasinaudoti. D. Tamulionytės daugelis nenori pirkti knygų, „Lietuviai norime ir būt“, nes ji kainuoja 20 dol., o perka tik jos pratimus, nes jie tik 3 dol., tačiau gera abi turėti drauge.

Mokant reikia leisti kalbėti ir kalbėti apie paprasčiausius dalykus ir artimiausius aplinką, sukurti tinkamą atmosferą lietuvių kalbai vartoti. Labai daug lietuvių k. mokytis gali padėti seneliai. Yra jau dabar išleista „Pelėnė“ ir įkalbėtomis juostomis. B. Krokys turi paruošęs juostas Tamulionytės vadovėliui.

Diskusijoje kalbėjo J. Kavaliūnas apie kariuomenės kur-

suose vartotus metodus, kurie remiasi klausymu ir kartojimu. Rinkūno vad. tinka labiau mažesniems, Tamulionytės 5-6 sk., Dambriūno — studentams. Dar kalbėjo S. Jonynienė, V. Jonaitis, J. Placas, R. Jautokienė, St. Stasienė.

Popietėje paskaitą „Ryšys tarp dvasin. vaiko vystymosi ir lietuviškos isisavinimo“ skaitė pedagogė montessorininkė Domicėlė Petrutytė. Ji priminė, kad yra daug nevenodų pažiūrų į vaiką. Vieni žiūrėjo kaip į guvuliuką, kuris valgo, miega, auga, kiti kaip į gėlytę, todėl pradėjo steigti vaikų darželius. Kai kurie tėvai žiūrėjo į vaiką kaip į savo nuosavybę, su kuria gali daryti ką nori. Pestalozzi žiūrėjo kaip į mažą žmoguką. Iš tiesų vaikas yra augantis žmogus, turįs savo norus ir savigarbą, „tarp mūsų yra tas, kurio mes nepažįstam“, o turim pažinti, jei norim leisti sėkmingai vystytis jo dvasiai ir lietuviškai. Ryšys tarp vaiko vystymosi ir lietuviškos isisavinimo nėra lengvai įžiūrimas ir suvokiamas, bet jis yra ir labai svarbus. Bendrųjų auklėjimo dėsnių pažinimas įgalins suprasti ir lietuviškos pertekimo svarbą ir būdus. Jau 2 mėn. kūdikis kreipia dėmesį į žmogaus kalbą, į kūnų judesius. Vaikas pradeda kalbėti ta kalba, kurią jį motina kalbina. Tai turi atminti kiekviena lietuvi motina. Ji turi būti ne tik gimdytoja, augintoja, bet ir auklėtoja, kuri rūpinasi savo vaiko dvasiniais poreikiais. Pirmiausiai 3 metus motina turi būti namie, nes tada vyksta svarbiausia vaiko plėtra. Įaugimas į lietuvių vaikui turi būti natūralus ir malonus, o tas sąlygas gali sudaryti šeima.

Paskaita užsitęsė, šaukė vakarienei, deja, neliko laiko klausimams ar diskusijoms. O ir oras šiandien nėra tvankus, vilioja vakarą praleisti lauke, pasivaikščioti. Pirmosios dienos mokslai jau baigti.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— Aušros Vartų parapijoje Verdun, Que., visą vasarą praleidžia iš Chicago atvykęs kun. Alfonsas Grauslys, sekmadieniais padedamas parapijos kunigams. Šiokiomis dienomis lanko Montrealio prancūzų knygynus.

— Danutės Beniušytės su Rimantu Žemaitaičiu užsakai prieš moterystės sakramentą eina Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. D. Beniušytė yra iš Montrealio, R. Žemaitaitis iš Chicago.

— A. a. Rimvydas Edmundas Skučas, 31 metų amžiaus, mirė liepos 11 d. Montrealyje. Laidotuvių pamaldos buvo šv. Kazimiero bažnyčioje. Po pamaldų buvo nuvežtas palaidoti į šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje. Nulūdime liko žmona, tėvai, šeši broliai, dvi seserys ir būrys giminių.

— „Vaivorykštės“ tautiniai dirbiniai buvo išstatyti Winnipege rugpjūčio 10-16 dienomis šv. Kazimiero parapijos salėje. Čia atstovavo A. Kuncevičienė, parodą organizavo Aldona Janciuikaitė. Rugpjūčio 22-23 dienomis paroda perkelta į Edmontoną. Čia rūpinosi A. Dudaravičius, atstovė buvo A. Kuncevičienė.

nė, Birutė Nagienė ir Genė Montvilienė. Rugpjūčio 25-31 dienomis ši paroda surengta Expo 86 Vancouveryje. Globoja Tumaitienė.

— Gailė Naruševičiūtė-Stankevičienė, Stasės ir Jono Naruševičių duktė, šiais metais baigė Concordia universitetą psichologiją.

— Montrealio gyvenytojai Madgelena ir Juozas Pakuliai neseniai paminėjo savo vedybų 55 metų sukaktį. Pasveikino juos daugelis jų pažįstamų.

— Šv. Kazimiero parapija kasmet turi du renginius papildyti lėšoms, kurios reikalingos parapijos ir parapišės mokyklos išlaikymui. Šmet rudeninis banketas numatomas spalio 19 d. parapijos salėje su pietumis, vynu, menine dalimi ir laimėjimais.

— Tautos šventės minėjimą Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje rengia Lietuvių Tautinės sąjungos Los Angeles skyrius rugsėjo 7 d. Paskaitą skaitys gen. konsulas Vytautas Čekanauskas, meninę dalį atliks sol. Janina Čekanauskienė, akompanuojant pianistei Raimondai Apeikytei. Taip pat pasirodys autorius Petras Maželis. Programai vadovaus Ramunė Vitkienė. Po programos bus užkandžiai.